

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
КОМИСИЈА ЗА КОНЦЕСИЈЕ**

Вука Караџића број 4, тел: 051/247-433, факс: 051/247-600 E-mail: komisija@koncesije-rs.org

**ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2010. - 31.12.2010. године**

Бања Лука, април 2011. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	4
2.	ПРАВНИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	5
2.1.	Закон о концесијама.....	5
2.2.	Подзаконска акта.....	5
2.3.	Документ о политици додјеле концесија.....	5
2.4.	Концесије у одредбама других комплементарних закона	6
3.	ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	8
3.1.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА.....	9
3.1.1.	Рјешења Комисије.....	9
3.1.2.	Контрола рада концесионара.....	12
3.1.3.	Концесија за РИТЕ Станари.....	12
3.1.4.	ХЕ Улог.....	12
3.1.5.	Магистрални гасовод Сава.....	13
3.1.6.	Реализација уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана.....	13
3.1.7.	Преглед актуелности у вези са реализацијом Уговора о концесији за МХЕ- у 2010.г....	16
3.2.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ МИНЕРАЛНИХ РЕСУРСА.....	16
3.2.1.	Рјешења Комисије.....	16
3.2.2.	Контрола рада концесионара.....	21
3.2.3.	Преглед актуелних проблеми који су присутни код реализације концесионих Уговора.....	24
3.2.4.	Закључак из области концесија за коришћење минералних ресурса.....	26
3.3.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ПУТЕВА.....	28
3.3.1.	Рјешења Комисије.....	28
3.3.2.	Кратак преглед активности представника Комисије на реализацији Уговора о концесији за изградњу мреже аутопутева у Републици Српској.....	28
3.4.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ПРИРЕЂИВАЊА ИГАРА НА СРЕЂУ.....	29
3.4.1.	Рјешења Комисије.....	29
3.5.	ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА.....	30
3.5.1.	Рјешења Комисије.....	30
3.5.2.	Контрола рада концесионара.....	35
3.5.3.	Закључак из области концесија за кориштење пољопривредног земљишта.....	38

4.	КОНЦЕСИОНА НАКНАДА.....	39
5.	БУЏЕТ	39
5.1.	Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске.....	39
5.1.1.	Стална имовина Комисије за концесије.....	40
5.2.	Плате и накнаде трошкова запослених.....	40
5.2.1.	Структура плата и накнада.....	40
5.2.2.	Трошкови материјала и услуга.....	41
5.2.3.	Годишњи Извјештај о извршењу буџета.....	41
6.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	42
6.1.	Сарадња са домаћим тијелима и институцијама у БиХ-значајнији послови, задаци и активности Комисије за концесије Републике Српске.....	42
6.2.	Сарадња са међународним институцијама и организацијама.....	43
7.	ЗАКЉУЧАК.....	43

1. УВОД

Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске (у даљем тексту Комисија), подноси се на основу одредбе члана 18. Закона о концесијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09), којим је прописано да Комисија подноси Извјештај о свом раду у претходној години Народној Скупштини Републике Српске, путем Владе Републике Српске, најкасније до 30. априла текуће године.

У складу са чланом 15. Закона о концесијама Републике Српске, Комисија припрема годишњи финансијски извјештај и укључује га у Извјештај о раду у претходној фискалној години.

Према одредбама Закона о концесијама, Извјештај о раду Комисије садржи податке о поднесеним захтјевима, односно захтјевима за ревизију, рјешења Комисије и број, врсту и одговоре на упите које је Комисија разматрала. Извјештај садржи и све друге информације које у вези са радом Комисије затражи Влада Републике Српске.

Извјештај о раду Комисије обухвата период јануар – децембар 2010. године и има за циљ да информише Народну скупштину Републике Српске, али и јавност, о раду Комисије и досадашњим активностима на спровођењу законских и подзаконских прописа из области концесионе дјелатности.

У току 2010. године, Комисија је провела активности у складу са Законом о концесијама и основним начелима на којима Закон почива, чиме се обезбјеђује:

- Домаћим и правним лицима да под једнаким условима добију право коришћења природног богатства, добра у општој употреби или право изградње објеката ради обављања дјелатности које су законом утврђене као дјелатности од општег интереса;
- Исти правни положај домаћих и страних лица за све вријеме изградње објекта или извођења других радова и у обављању дјелатности која је предмет концесије;
- Једнакост услова за раскид уговора и правних посљедица у том случају ;
- Заштита јавног интереса у поступку оцјене оправданости за давање концесије и у периоду њеног трајања;
- Искључиво право Републике Српске да даје концесију, подразумијевајући то право и кад се даје концесија за изградњу комуналне инфраструктуре;
- Ограничено трајање концесије чији је максималан рок утврђен Законом;
- Предаја свих објеката, уређаја и постројења по престанку концесије у својину Републике Српске;
- Обављање свих процедуралних послова везаних за додјеле концесија и послова контроле извршавања права и обавеза из концесионих уговора.

Рад Комисије заснива се на одредбама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 25/02, 91/06 и 92/09), подзаконских аката на које је сагласност дала Влада Републике Српске и Документа о политици додјеле концесије („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06), који је усвојен од стране Народне Скупштине Републике Српске. У Документу о политици додјеле концесија дефинисани су приоритетни циљеви, којих се Комисија у свом раду придржава. Један од основних циљева је оживљавање привредних активности путем улагања домаћег и страног капитала, што све скупа треба да оствари повољније економске ефекте по Републику Српску.

Рад Комисије у 2010. години обиљежен је бројним активностима у вези са разматрањем захтјева за давање сагласности за вођење преговора, захтјева за давање сагласности за закључење Уговора, захтјева за давање сагласности на Студије економске оправданости и сагласности на Јавни позив у складу са прописаном законском процедуром. Поред тога, Комисија је у складу са Законом о концесијама вршила провјеру и надзор рада концесионара и контролу реализације закључених Уговора о концесији.

2. ПРАВНИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

2.1. Закон о концесијама

Законом о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број: 25/02, 91/06 и 92/09) и Документом о политици додјеле концесија ("Службени гласник Републике Српске", број: 31/06) уређују се предмет, начин и услови под којима се могу додјељивати концесије у Републици Српској, надлежност за додјелу концесија, оснивање Комисије, поступак јавног позива, поступак подношења самоиницијативне понуде на основама искључивих и ексклузивних права понуђача, садржај уговора о концесији, престанак уговора о концесији, права и обавезе концесионара, рјешавање спорова и друга питања од значаја за додјелу концесија на територији Републике Српске.

Закон о концесијама се примјењује на сва правна лица основана у складу са законима Републике Српске, која су у власништву домаћег и/или страног правног лица, коме се додјељује концесија и које закључује уговор о концесији.

Циљ закона је да створи јаван и свима доступан, недискриминаторан и јасан правни оквир за утврђивање услова под којима се домаћим и страним правним лицима могу додјељивати концесије у Републици Српској и подстицај улагања страног капитала у предметним областима.

2.2. Подзаконска акта

У складу са члановима 14. и 21. Закона о концесијама, Комисија је уз сагласност Владе Републике Српске донијела сљедећа подзаконска акта:

- Пословник о раду Комисије за концесије Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 77/04);
- Упутство за процјену постојања јавног интереса ("Службени гласник Републике Српске", број: 103/05);
- Документ о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06).
- Правилник о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде ("Службени гласник Републике Српске", број: 45/07, 63/07 и 101/07);
- Правилник о преносу уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09);

2.3. Документ о политици додјеле концесија

Документом о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06), даје се опис привредних сектора и индустријских области у којима се путем концесија могу уступити на кориштење: природни ресурси, добра у општој употреби или обављати дјелатности од општег интереса.

Документ о политици додјеле концесија даје свеобухватан и перспективан поглед на расположиве ресурсе и привредне капацитете, с циљем њиховог одрживог кориштења у комерцијалне сврхе.

Најзначајнији циљеви који се желе постићи Законом о концесијама и Документом о политици додјеле концесија су: пласман домаћег или страног капитала у инвестиционе пројекте, повећање квантитета и квалитета производа и услуга, ангажовање домаћих производних и услужних капацитета, повећање извоза, повећање фискалних прихода, унапређење стандарда пословања по свјетским и европским критеријумима, трансфер технологије и сл.

Документ о политици додјеле концесија дефинише:

1. Изградњу и кориштење, или само кориштење путева и припадајућих инфраструктурних објеката, жељезничких пруга, пловних канала и лука и аеродрома.
2. Кориштење водотока и других вода.
3. Изградњу енергетских објеката.
4. Изградњу и кориштење, или само кориштење хидроакумулација.
5. Концесије у минерално-сировинском сектору.
6. Кориштење грађевинског земљишта.
7. Кориштење шума и шумског земљишта.
8. Концесије у области лова и риболова.
9. Изградњу, кориштење и управљање цјевоводним транспортом нафте, гаса и складиштењем у цјевоводним терминалима.
10. Концесије за игре на срећу.
11. Концесије у области поштанских и телекомуникацијских услуга.
12. Концесије у области путничког и теретног жељезничког саобраћаја.
13. Јавни линијски превоз лица.
14. Хидромелирационе системе и вађење материјала из водотока и водних површина.
15. Уређење и кориштење корита и обала ријека и језера.
16. Кориштење пољопривредног земљишта.
17. Просторе и објекте природног и грађевинског наслеђа.
18. Концесије у области туризма.
19. Концесије у области дјелатности од општег интереса.

2.4. Концесије у одредбама других комплементарних закона

Закон о концесијама донесен је 2002. године, након већине закона који регулишу коришћење природних богатстава, добара у општој употреби и обављање дјелатности од општег интереса. Одредбе Закона о концесијама дају солидну правну основу за реализацију концесија у пракси.

Комисија је анализирао законска и подзаконска акта према 24 (двадесетчетири) тачке, које обухватају потенцијалне предмете концесије у складу са чланом 4. Закона о концесијама и Документом о политици додјеле концесија тј. законе којима се уређују правни режими у вези са економским коришћењем појединих природних богатстава, добара у општој употреби и обављања дјелатности од општег интереса за Републику Српску. Комисија је уочила да је један број закона дјелимично неусклађен са постојећим Законом о концесијама.

Да би се овакво стање поправило, Комисија се у току 2010. године, активно укључила у припрему, израду и доношење сљедећих закона:

- Закона о измјенама и допунама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/10);
- Закона о измјенама и допунама Закона о геолошким истраживањима („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/10);
- Закона о играма на срећу („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/10);

Циљ активности Комисије је био да се ускладе одредбе нових закона и Закона о концесијама, ради квалитетније примјене Закона о концесијама у наведеним областима, а што се посебно односи на Закон о играма на срећу.

У наредном периоду потребно је предузети законодавне активности у циљу хармонизације законских прописа, односно Закона о концесијама и других комплементарних закона, као што су: Закон о уређењу простора и грађењу, Закон о водама, Закон о пољопривредном земљишту и сл.

- У Закону о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број: 55/10), потребно је извршити измјене и допуне одредби закона, које се односе на локацијске услове и одобрења за грађење, тако да основ за издавање локацијских услова, поред одговарајућих проведбених планова, или стручних мишљења буде и уговор о концесији, за објекте обухваћене концесионим пројектом.

Такође и код стицања права на грађење потребно је да између осталог основ за стицање овог права такође буде уговор о концесији, за објекте обухваћене концесионим пројектом.

Адекватно томе за издавање локацијских услова, односно одобрења за грађење за које је у правилу надлежан орган, јединица локалне самоуправе, осим у случајевима када је законом предвиђена надлежност министарства, потребно је правно нормирати да за наведене објекте, потребне управно-правне акте, издаје онај орган који је закључио уговор о концесији.

Комисија за концесије сматра да код реализације концесионих уговора у неким случајевима долази до потешкоћа из разлога што законом надлежни органи не рјешавају или неблаговремено рјешавају захтјеве, за издавање одобрења или сагласности за градњу објеката предвиђених уговором о концесији. Овакво поступање често доводи до немогућности обављања концесионог посла или пробијања уговорених рокова, а може имати и друге посљедице везане за почетак пуштања у комерцијални рад објекта, почетак плаћања концесионе накнаде и слично. На основу предложених измјена и допуна закона, концедент који закључује концесиони уговор добио би овлаштење за издавање потребних управно-правних аката, што би омогућило експедитивност у реализацији концесионих уговора, омогућило већу правну сигурност и омогућило адекватно давање гаранција на остварење преузетих обавеза од стране концедента, поштовање уговорних рокова и смањило ризик од могућих спорова.

- У Закону о водама („Службени гласник Републике Српске“, број: 50/06) у одредбама које се односе на посебне водне накнаде предвиђено је да се плаћају накнаде између осталог и за захватање површинских и подземних вода, као и накнада за производњу електричне енергије кориштењем хидроенергије (основица је 1KWh произведене електричне енергије). За кориштење воде у наведене сврхе, односно за експлоатацију маломинералне и минералне воде, као и кориштење хидроенергије за изградњу МХЕ плаћа се концесиона накнада у складу са Законом о концесијама и уговором о концесији. Закон о концесији предвиђа обавезно плаћање концесионе накнаде, а сваки уговор који не садржи одредбе о концесионој накнади је ништаван. У вези с тим, Комисија сматра да се за кориштење воде као природног ресурса, у наведене сврхе, подразумејева плаћање концесионе накнаде и да она садржи све друге накнаде. Тиме би се избјегло двоструко плаћање накнада за исто право, као што је кориштење воде или производња електричне енергије.

- Закон о пољопривредном земљишту регулише забрану трајне или привремене промјене намјене обрадивог пољопривредног земљишта од I-VI класе, осим када је на том земљишту предвиђена градња објеката од општег интереса у складу са планском документацијом.

Привремена промјена намјене пољопривредног земљишта може се вршити само на пољопривредном земљишту VI, VII и VIII бонитетне класе, у сврху експлоатације минералних сировина, експлоатације глине, или изградње рибњака и то најдуже на период од 5 (пет) година, а експлоатација минералних сировина, према одредбама Закона о рударству, може се вршити само на основу уговора о концесији.

Пошто се уговори о концесији закључују на дужи временски период (више од 5 година), потребно је ускладити законску одредбу, којом би се привремена промјена намјене пољопривредног земљишта дозволила на период трајања уговора о концесији.

Било би прихватљиво са становишта реализације концесионих пројеката да се привремена промјена намјене пољопривредног земљишта дозволи и на пољопривредном земљишту од I до VI бонитетне класе, након што се утврди постојање јавног интереса за одређени концесиони пројекат.

Досадашње одредбе Закона о пољопривредном земљишту не дају могућност промјене намјене пољопривредног земљишта од I до VI бонитетне класе за експлоатацију минералних сировина. Законом о пољопривредном земљишту такође се забрањује промјена катастарских култура и класа пољопривредног земљишта, која има за циљ трајну или привремену промјену намјене пољопривредног земљишта.

Наведеним измјенама Закона о пољопривредном земљишту би се омогућило, да се на законит начин успостави концесионо-правни однос на пољопривредном земљишту, ради експлоатације минералних сировина на свим бонитетним класама када је утврђено постојање јавног интереса, за реализацију концесионог пројекта на том земљишту. Тиме би се спријечиле злоупотребе промјене бонитетних класа земљишта из виших у ниже класе (тзв. декласирање земљишта), а ради експлоатације минералних сировина.

3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У досадашњем раду, Комисија је укупно одржала 291 сједницу, од чега је у 2010. години, одржала 43 сједнице. Активности Комисије на сједницама су биле усмјерене на рјешавање захтјева за давање сагласности за вођење преговора између концедента и концесионара, на рјешавање захтјева за давање сагласности за закључење уговора о концесији, давање сагласности на Студије економске оправданости, давање сагласности на јавни позив, давање сагласности на пренос права у складу са уговором о концесији, као и рјешавање захтјева за давање мишљења, која су према Комисији, у складу са прописаним процедурама, упутила ресорна министарства, концесионари, друге институције, те правна и физичка лица, разматрање извјештаја извршених контрола о раду концесионара, израда општих аката Комисије (Статута, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Комисији за концесије), ради унапређења ораганизационе структуре и функционалности рада Комисије.

У 2010. години од стране ресорних министарстава Владе Републике Српске, концесионара, те значајног броја правних и физичких лица, упућено је 199 захтјева и након њихове анализе и разматрања, Комисија је донијела:

- 5 Рјешења о давању сагласности за вођење преговора са концесионарима,
- 17 Рјешења о давању сагласности за закључење Уговора са концесионарима,
- 8 Мишљења која су тражена од стране министарстава, правних и физичких лица,
- 3 Рјешења о сагласности на Студије економске оправданости,
- 11 Рјешења о давању сагласности на пренос права у складу са чланом 33. Закона о концесијама и уговором о концесијама,
- 42 Сагласности на Анексе Уговора о концесији,
- 3 Рјешења за пренос права, у складу са чланом 8. Пословника о раду Комисије су враћени на допуну и дораду ресорним министарствима и концесионарима,
- 2 Рјешења о одобрењу Јавног позива за додјелу концесије,
- 1 Рјешење о одбијању преноса права у складу са чланом 33. Закона о концесијама и уговором о концесијама,
- 1 Закључак којим се одбацује захтјев за поништење Рјешења о додјели концесије,
- 19 Непотпуних предмета је враћено на допуну и дораду,
- 3 Неадекватне студије враћене су на допуну и дораду,

- 55 Одговора на разне упите од старне ресорних министарстава, правних и физичких лица.
- 29 захтјева за достављање разних информација, мишљења и др. упућени су Комисији од стране концесионара, локалних заједница, адвоката и других правних и физичких лица, на које је Комисија одговорила у току 2010. године.

На сједницама су поред захтјева за давање сагласности за вођење преговора и сагласности за закључење уговора о концесији, током 2010. године разматрани и усвајани сљедећи документи:

- Извјештај о контроли рада концесионара из области изградње МХЕ;
- Извјештај о провјери и надзору рада концесионара из области минералних ресурса;
- Учешће на јавним расправама (2);
- Извјештаји и анализе (10);
- Извјештај о раду Комисије за 2009. годину;
- Одговори на тужбе (1).

У 2010. години, против Комисије није покренут ниједан управни спор од стране понуђача, концесионара, нити других учесника у поступку додјеле концесије.

У 2010. години, поднесен је 1 (један) захтјев за преиспитивање одлуке Комисије, док ниједан захтјев за ревизију у складу са чланом 13. Закона о концесијама није поднесен Комисији на одлучивање.

3.1. ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА

3.1.1. Рјешења Комисије

У току 2010. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 21 захтјев, који се односио на додјелу концесија из области изградње енергетских објеката, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 3 Рјешења о сагласности за закључење Уговора о концесијама са концесионарима;
- 1 Рјешење о сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 1 Рјешење о враћању на допуну и дораду Студије економске оправданости;
- 6 Рјешења о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији;
- 7 Рјешења о давању сагласности за закључење Анекса уговора о концесији;
- 2 Предмета су у складу са прописаном законском процедуром, враћена ресорном министарству на допуну и дораду.

Преостале захтјеве упућене од стране ресорног министарства, Комисија ће рјешавати у току 2011. године, јер исти нису могли бити ријешени углавном због непотпуне документације.

У табелама 1., 2., 3., 4., 5. и 6., дат је преглед Уговора о концесији и Рјешења Комисије у 2010. години из области изградње и кориштења енергетских објеката.

Табела 1. - Преглед закључених Уговора о концесији из области изградње и кориштења енергетских објеката

Ред. бр.	Концесионар	Назив Локације ХЕ	Снага МХЕ (у MW)	Датум закључења Уговора	Период трајања Уговора у (годинама)
1.	МАРВЕЛ И. САРАЈЕВО	Изградња ХЕС на ријечи Неретви	17,63	10.05.2010.	30

2.	SOL SpA, via Borgazzi 27, 20052 Monza, Italy	Изградња МХЕ ЖЕПА , на ријеци Жепи, општина Рогатица	2,775	27.05.2010.	30
3.	ELPO Srl Elektrotehnika Brunico Italy	Изградња МХЕ ЦИЈЕВНА 7 на ријеци Босни	9,82	11.08.2010.	30

Укупно су закључена **3 (три)** Уговора о концесији из области изградње и коришћења МХЕ у 2010. години.

Табела 2. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији (ХЕ и МХЕ):

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	SOL SpA, via Borgazzi 27, 20052 Monza, Italy	Изградња МХЕ ЖЕПА , на ријеци Жепи, општина Рогатица	Сагласност за закључење Уговора	30.04.2010.
2.	МАРВЕЛ д.о.о. И. САРАЈЕВО	Изградња ХЕС на ријеци Неретви	Сагласност за закључење Уговора	30.04.2010.
3.	ELPO Srl Elektrotehnika Brunico Italy	Изградња МХЕ ЦИЈЕВНА 7 на ријеци Босни	Сагласност за закључење Уговора	09.08.2010.

Табела 3. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора – ХЕ и МХЕ:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ELPO Srl Elektrotehnika Brunico Italy	Изградња МХЕ ЦИЈЕВНА 7 на ријеци Босни	Сагласност за преговоре	25.05.2010.

Табела 4. - Рјешења Комисије о враћању на допуну и дораду Студија економске оправданости:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Закључка
1.	СТРАЈКО д.о.о. Требиње	Изградња МХЕ ДО на ријеци Брегани	Враћа се на допуну и дораду Студија ек.оправ.	27.12.2010.

Табела 5. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење Анекса Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	АБН ЕЛЕКТРАНЕ д.о.о. Бијељина	Изградња МХЕ АТЦ на Мајевичком Ободном каналу и МХЕ ГРАДАЦ на ушћу Мајевичког канала	Сагласност за закључење Анекса Уговора	21.01.2010.

2.	ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ „БИСТРИЦА“ д.о.о. Фоча	Изградња МХЕ ЈАЊИНА J-1 на ријеци Јањини	Сагласност за закључење Анекса Уговора	30.04.2010.
3.	ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ „БИСТРИЦА“ д.о.о. Фоча	Изградња МХЕ БИСТРИЦА Б-1, БИСТРИЦА Б-2а, БИСТРИЦА Б-3 на ријеци Бистрици и МХЕ ЈАЊИНА J-1 на ријеци Јањини	Сагласност за закључење Анекса Уговора	23.06.2010.
4.	WEB ENERGO д.о.о. Мркоњић Град	Изградња МХЕ МЕДНА СКЛОП на Медљанској ријеци	Сагласност за закључење Анекса Уговора	19.07.2010.
5.	WEB ENERGO д.о.о. Мркоњић Град	Изградња МХЕ СОКОЧНИЦА на ријеци Сокочници	Сагласност за закључење Анекса Уговора	19.07.2010.
6.	ЕЛЕКТРО ЈОВАНА д.о.о. Милићи	Изградња МХЕ ЈОВАНА на Зеленом Јадру	Сагласност за закључење Анекса Уговора	02.11.2010.
7.	ЕЛЕКТРО ЈОВАНА д.о.о. Милићи	Изградња МХЕ ЈОВАНА на Зеленом Јадру	Сагласност за закључење Анекса 2Уговора	30.12.2010.

Табела 6. - Рјешења Комисије за концесије о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	АБН д.о.о. Бијељина на АБН ЕЛЕКТРАНЕ д.о.о. Бијељина	Изградња МХЕ „АТЦ“ и МХЕ „ГРАДАЦ“	Сагласност о преносу права на концесију	21.01.2010.
2.	EFT ApS Copenhagen, Denmark на EFT AG St.Gallen Švajcarska	Изградња ХЕ „УЛОГ“ , на ријеци Неретви	Сагласност о преносу права на концесију	21.01.2010.
3.	КОРОНА д.о.о. Власеница на ГОРЊИ ЗАЛУКОВИК II-ХИДРОЕЛЕКТРАНА д.о.о. Власеница	Изградња МХЕ ГОРЊИ ЗАЛУКОВИК 2 , на ријеци Студени Јадар	Сагласност о преносу права на концесију	12.05.2010.
4.	БОБАР ЕЛЕКТРИК д.о.о. Брод на Дрни, Фоча на БОБАР ТАУБИНГЕР ЕЛЕКТРИК д.о.о. Брод на Дрини, Фоча	Изградња МХЕ „Б-5А“ , на ријеци Бистрици	Сагласност о преносу права на концесију	24.06.2010.
5.	EFT AG St. Gallen Švajcarska на EFT HE ULOG д.о.о. Калиновик	Изградња ХЕ „УЛОГ“ , на ријеци Неретви	Сагласност о преносу права на концесију	15.09.2010.
6.	SAVOX д.о.о. Милићи на ЕЛЕКТРО ЈОВАНА д.о.о. Милићи	Изградња МХЕ ЈОВАНА на ријеци Зелени Јадар	Сагласност о преносу права на концесију	01.11.2010.

3.1.2. Контрола рада концесионара

Комисија је у 2010. години извршила контролу реализације закључених уговора о концесијама за изградњу и коришћење малих хидроелектрана (МХЕ).

Провјера и надзор рада концесионара као и степен реализације уговора о концесији су обављени у складу са чланом 22. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске" број: 25/02, 91/06 и 92/09), Закључцима Народне скупштине Републике Српске број: 01-892/09 од 02.06.2009. године и препорукама Владе Републике Српске.

Након разматрања информације о проведеним активностима на реализацији уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, Влада Републике Српске је на 197. Сједници одржаној 11.11.2010. године донијела Закључак, којим се задужују ресорна министарства, локалне заједнице и Комисија за концесије, да у оквиру својих надлежности помогну ефикаснијој реализацији уговора о концесији. Поменути Закључцима задужује се:

- Министарство индустрије, енергетике и рударства да анексира оне уговоре о концесији гдје је извјесна градња МХЕ;
- Министарство индустрије, енергетике и рударства и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, да за нова техничка рјешења, предложена од стране концесионара у сливу ријеке Врбас, затраже достављање упоредне анализе новог техничког рјешења са старим;
- Министарство индустрије, енергетике и рударства, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и Комисија, да обаве преговоре са концесионарима код којих је извјесно да неће доћи до реализације уговора о концесији, из објективних разлога, ради споразумног раскида уговора.

3.1.3. Концесија за РИТЕ Станари.

Током 2010. године након процеса евалуације понуда и преговора са понуђачима, Концесионар је одабрао најповољнију понуду за испоруку опреме: понуђача Dongfang Electric Corporation (DEC) из Кине. Истовремено је након темељних анализа изабрана опрема за термо блок инсталисане снаге 300 MW, те је 05.05.2010.године закључен уговор о концесији. Концесионар је одустао од уговором утврђене снаге 410 MW, због високе цијене опреме и извођења радова, дугих рокова испоруке опреме (опрема по наруџби) и тешкоћа у затварању финансијске конструкције. У току 2010. године завршени су сљедећи важнији послови из реализације уговора о концесији:

- Израђен је Главни пројекат;
- У току је израда пројекта разводног постројења;
- Завршена је припрема градилишта: завршно насипање, нивелисање, израда приступног пута, монтажа трафостанице за напајање градилишта ел. енергијом итд.

3.1.4. ХЕ Улог

Уговор за изградњу и коришћење ХЕ „Улог“ на Неретви потписан је у новембру 2009. године.

Концесионар је у 2010. године обавио низ активности, на основу којих је урађено сљедеће:

- Завршена је претходна Студија утицаја на животну средину;
- Израђен је регулациони план ХЕ Улог;
- Завршен је Идејни пројекат са Студијом оправданости. Ревизију овог документа урадила је фирма: „Colensa“ из Бадена, Швајцарска;
- Урађена је Студија прикључка на 110 KV мрежу. Ревизију је урадио НОС Сарајево;
- Израђени су УТ услови;
- Урађен је Главни пројекат приступних путева;
- Урађен је Главни пројекат 35 KV далековода за напајање градилишта;
- Усвојен је регулациони план ХЕ Улог;
- Одобрени су локацијски услови;
- Добијена је дозвола за грађење приступних путева.

3.1.5. Магистрални гасовод Сава

Изградња магистралног гасовода „Сава“ од Бијељине до Приједора већ дуже вријеме је условљена обезбјеђењем прикључка за снабдијевање гаса. Током 2010. године Влада Републике Српске је преговарала и постигла договор са Гаспромом и Владом Републике Србије о обезбјеђењу прикључка са трасе транзитног гасовода „Јужни ток“. До завршетка те трасе гас би се обезбјеђивао из новоизграђених резервоара гаса у Новим Бановцима. О томе је у октобру 2010. године потписан меморандум између Владе Републике Српске, Гаспрома и Владе Републике Србије. На основу овако постигнутог меморандума концесионар је активирао радње на I фази гасовода Бијељина-Брчко-Добој са конекцијама за Брод и Модричу, као и конекцијом за Федерацију Босне и Херцеговине у Добоју. Такође су потписани протоколи о потребним количинама гаса за шећеране у Бијељини, Брчко-Бимал, Брчко топлана, Рафинерије Брод и Модрича. Траса фазе I ће бити активирана са оба краја. Са „Plinacro“ из Хрватске је потписан протокол о конекцији са Славонским Бродом. О том прикључку је обавијештен и БХ гас и очекују се њихови технички подаци око пројектовања поменути трасе. Постигнут је договор са Енглеским инвестицијским фондом око финансирања почетних радова на трасама:

- Славонски Брод-Брод-Добој-Модрича.
- Прикључак из Србије за Бијељину.

3.1.6. Реализација уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана

Комисија сматра да је у протеклом периоду учињен одређени напредак у реализацији концесионих уговора код мањег броја концесионара, а код већине реализација је остала на нивоу из претходне године. Комисија констатује да већина закључака Владе Републике Српске, из претходних периода није реализована. То је имало директног одраза на низак степен реализације уговора о концесији за МХЕ. Остала су и даље отворена бројна претходна питања, без чијег рјешавања није могуће приступити разматрању статуса уговора о концесијама, тј:

- У Националном парку Сутјеска нису дефинисани услови под којима се могу градити МХЕ. Тако нпр. концесионари са локацијама на Хрчавки, Сутјески и Јабушници нису дошли у прилику да раде Студију утицаја на околину, која би показала, да ли постоји негативан утицај, због којег градња јесте или није оправдана.
- Један број МХЕ слива Врбаса, посебно Врбање се не уклапа у постојећу водопривредну основу. Нова водопривредна основа је у изради, али је неизвјесно када ће она бити завршена. Даље фиктивно одржавање Уговора је беспредметно. У току провјере и надзора рада концесионара информисани смо да су поједини концесионари предали захтјеве Министарству за измјене концепта коришћења, који би на терену били реално изводљиви. Сматрамо, да би Министарство могло ући у велике проблеме прихватањем ових концепата, јер је у току израда нове водопривредне основе, која би све то могла поништити. Ако је нови концепт за Врбању изводљив, онда треба прогласити мораториј на постојеће уговоре до дефинисања нових услова и нових уговора.
- Концесионари истичу да су административни послови везани за добијање разних сагласности и дозвола неоправдано дуги. Посебно се истиче јако дуга процедура за добијање еко дозволе (1-1,5 година). Проблем представља споро рјешавање имовинско-правних односа на приватном земљишту, а понекад и на земљишту у својини Републике Српске. Овдје треба нагласити да се често у локалним заједницама, из необавјештености, траже мишљења Министарстава, што све значајно продужава вријеме рјешавања захтјева концесионара.

- Већ неколико година је присутан проблем са општином Фоча, која константно спрјечава концесионаре да добију урбанистичке сагласности, како би наставили започете активности.
- Концепт развоја туризма на подручју општине Шипово је у супротности са локацијама неких МХЕ на ријекама Пливи и Јању, па је потребно извршити анализу и оцјенити могућност даљне реализације уговора за изградњу МХЕ.
- За један број концесионара, према Закључку Владе Републике Српске, извршено је анексирање уговора о концесији, за дио водног и шумског земљишта.

Законским и подзаконским актима све активности око припреме документације, изградње, коришћења и надзора рада малих хидроелектрана требале би се из локалне заједнице подићи на ниво Министарстава, како би се скратили рокови и повећала ефикасност реализације уговора.

Приликом израде Студија економске оправданости, Комисија је указала на потребу прецизног дефинисања прикључка на електро мрежу, што ће представљати велики проблем за већину МХЕ. Реализација уговора на подручју општина Фоча, Рудо, Калиновик и Гацко, због велике снаге МХЕ захтијева хитно рјешавање прикључка на електро мрежу изградњом новог 35 KV и 110 KV далековода. С друге стране, Правилник Електропривреде Републике Српске о прикључку МХЕ на дистрибутивну мрежу је према оцјенама стручњака, технички веома захтјеван и прилично скуп. Комисија сматра да овај проблем концесионари морају озбиљно да размотре и у студијама искажу реалну вриједност прикључка, а не као до сада паушалну вриједност прикључка, која ни изблиза не даје реално стање и трошкове. Како је предметни Правилник усвојен, намеће се питање учешћа Електропривреде у дијелу трошкова прикључења МХЕ на електро мрежу.

Активности на политици цијена електричне енергије из обновљивих извора су изостале. Анализирајући услове на тржишту и постојеће цијене, може се закључити да је већи број МХЕ на граници рентабилности.

Чланом 70. Закона о уређењу простора остављена је могућност издавања урбанистичких сагласности на урбаним и ванурбаним подручјима, на основу просторних планова или стручне комисије коју именује орган управе надлежан за послове урбанизма и која ће у сваком конкретном подручју цијенити оправданост, односно услове и могућности изградње објеката. Проблем је у томе што су поједине општине, па и Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију као разлог за неиздавање урбанистичких сагласности навели да објекти малих хидроелектрана нису уврштени у просторно-планску документацију. Општине оспоравају израду ове просторно-планске документације, због недостатка средстава.

Због ових разлога, један број захтјева концесионара још увијек се не рјешава. Све ово успорава и отежава наставак активности концесионара, које се односе на фазе израде пројектне документације и изградњу објеката малих хидроелектрана. У јануару 2011. године навршило се пет година од закључења већег броја уговора о концесијама и за очекивати је било да сви учесници у реализацији уговора поштују обавезу извршавања Одлука Владе Републике Српске у вези са приоритетном изградњом објеката малих хидроелектрана. Неиздавањем урбанистичких сагласности и чекањем концесионара на документацију, отвара се могућност покретања судских спорова од стране свих учесника у реализацији уговора, што је најмање пожељно за Републику Српску. У интересу политике концесија је и да се што скорије разријеши сукоб управљања природним богатствима, јавним добрима и дјелатностима од општег интереса између Владе Републике Српске и општина, на што је Комисија упозоравала у својим дописима.

Новелација слива ријеке Врбас и његових притока Врбање, Црне Ријеке, Угра, Јања и Пливе није урађена, па самим тиме и већи број концесионара на овим локацијама не може да добије урбанистичке сагласности.

Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства је инсистирало на изради и усвајању овог документа, на основу кога би се пројектовало даље управљање ријеком Врбас и издавале дозволе и сагласности за изградњу објеката малих хидроелектрана.

У међувремену, у односу на пријератни документ новелације ријеке Врбас, десиле су се промјене које је вријеме само по себи наметнуло: изграђена су избјегличка насеља, путеви, електродистрибутивна мрежа, водозхвати за снабдјевање становништва питком водом, рибњаци и сл. Све ово само по себи утиче на нове околности, које се односе на управљање овим ријекама и изградњу енергетских објеката на њима.

Није урађена новелација ни за ријеке Дрину, Босну и Неретву, иако се то у случају изградње и коришћења малих хидроелектрана на овим ријекама не доводи у питање.

Закључак Владе Републике Српске, који се односи на дефинисање евентуалних локација у Националном парку Сутјеска, у коме је стављена на разматрање могућа изградња малих хидроелектрана, као и одређивање услова за њихову изградњу није проведен, што отежава реализацију уговора о концесијама.

Потребно је зато што хитније ући у даљу процедуру реализације поменутих закључака, што ће помоћи концесионарима да се на овим локацијама дефинише изградња или да се од ње коначно одустане.

Усвајање Просторног плана Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 86/07) је значајно отежало реализацију закључених уговора о концесијама, будући да је на основама плана спорно више од 80 локација за мале хидроелектране, које нису уврштене у документ. Локације за ове мале хидроелектране се налазе унутар националних паркова, паркова природе или заштићених подручја. Приликом израде Просторног плана, у више контаката са надлежним институцијама, Комисија је доставила спискове локација и приједлоге приоритетних концесија за додјелу које је усвојила Народна скупштина Републике Српске и захтјевала да се ове концесије и локације уврсте у документ, али ове сугестије из необјашњивих разлога нису узете у обзир.

Већина концесионара је суочена са проблемом обезбјеђења финансијских средстава за изградњу објеката малих хидроелектрана, усљед недостатка властитих средстава и неодговарајућих постојећих кредитних линија у Републици Српској. Према нашим сазнањима, за које Комисија нема материјалне доказе, један број концесионара има намјеру да „тргује“ концесијама, тј. тражи стране инвеститоре, којима би пренијели власништво у предузећима и/или уговоре о концесијама. Члан 46. уговора о концесији гласи: „права и обавеза концесионара из уговора о концесији, могу се пренијети на друго правно лице, уз претходну сагласност Комисије, али не прије изградње мале хидроелектране“, што је до сада поштовано, као и ставови и закључци Владе Републике Српске који се односе на „спречавање трговине“ концесијама.

Наиме, Влада Републике Српске је Закључком број: 04/1-012-2-2313/10 од 11.11.2010. године, обавезала ресорно министарство да поједностави услове за пренос права и обавеза из уговора о концесији, у смислу да се пренос уговора о концесији и пренос власничких права концесионара услови прибављањем одобрења за грађење.

У поступку реализације уговора о концесијама, поједине надлежне институције не придржавају се Закона о општем управном поступку, тј. не одговарају на писмене захтјеве-поднеске концесионара у одговарајућим законским роковима, тако да се на овај начин успоравају активности на изградњи објеката малих хидроелектрана и додатно отвара могућност судских спорова за одређене уговоре о концесијама.

Многи од садашњих проблема на изградњи објеката малих хидроелектрана могли би бити ријешени ефикаснијом сарадњом надлежних институција и њиховом бољом међусобном координацијом. Било би много ефикасније да се прије Одлуке Владе Републике Српске о додјели концесије, остваре сви неопходни контакти и усаглашавања надлежних институција, што би спријечило да се оспорава реализација уговора о концесији, након његовог закључења.

Приликом провјере и надзора рада концесионара Комисија је утврдила да су са 31.12.2010. године, завршене и пуштене у комерцијални рад три МХЕ:

- МХЕ „Дивич“, концесионара „Eling Inženjering“ д.о.о. Теслић, снаге 3,4 MW;
- МХЕ „Сућеска“ концесионара „Energy Zotter Bau“ Аустрија, снаге 1,8 MW и
- МХЕ „Б-5А“ на ријеци Бистрици концесионара „Bobar Taubinger Elektrik“ д.о.о Брод на Дрини-Фоча, снаге 3,87 MW.

Интензивне активности се воде на припремним радовима и изградњи сљедећих МХЕ:

- МХЕ „Б-4“, концесионара „Бобар електрик“ д.о.о. Брод на Дрини, Фоча, на ријеци Бистрици, објекат у завршној фази, ускоро пробни погон;
- МХЕ „Цијевна-1“, „Цијевна-2“, „Цијевна-3“, „Цијевна-4“, концесионара Technor Energy AS, Норвешка на ријеци Босни;
- МХЕ „Б-1“, МХЕ „Б-2А“ и МХЕ „Б-3“, концесионара „Caldera company“ д.о.о. Laktaši на ријеци Бистрици;
- МХЕ „Јабушница J-1“, концесионара „Hidroenergy“ д.о.о. Gacko, на ријеци Јабушници;
- МХЕ „Јована“ на Зеленом јадру, концесионара „Savox“ д.о.о. Милићи, на ријеци Зелени јадар, ускоро почетак градње, а чији је једини објекат изабран за финансирање од стране Европске банке за обнову и развој;
- МХЕ „Дуб“ и МХЕ „Устипрача“, концесионара „Хидроинвест“ д.о.о. Рогатица, на ријеци Прачи и
- МХЕ „Рзав 1“, МХЕ „Рзав 2“, МХЕ „Рзав 3“, МХЕ „Рзав 4“ и МХЕ „Рзав 5“, концесионара „МХЕ Рзав“ д.о.о. Вишеград, на ријеци Рзав.

3.1.7. Преглед актуелности у вези са реализацијом Уговора о концесији за МХЕ – у 2010. години

У Прилогу 1-Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2010. годину, дат је табеларни преглед актуелности у вези са реализацијом закључених Уговора из области изградње и коришћење МХЕ.

3.2. ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ МИНЕРАЛНИХ РЕСУРСА

3.2.1. Рјешења Комисије

У току 2010. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 30 захтјева који се односе на додјелу концесија из области минералних ресурса.

Министарство индустрије, енергетике и рударства доставило је Комисији 18 закључених уговора о концесијама за истраживање и/или експлоатацију минералних сировина у 2010. години. Од овог броја 14 уговора се односи на истраживање и/или експлоатацију разних врста минералних сировина (кречњак, серпентинит, дијабаз, креда, глина, кварцни пијесак, угљ), а 4 уговора на истраживање и/или експлоатацију вода (питка, геотермална).

У току 2010. године, из области минералних ресурса Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 9 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 2 Рјешења о давању сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 1 Рјешење о преиспитивању Рјешења Комисије;
- 6 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесијама;
- 2 Рјешења о одобравању Студије економске оправданости;
- 1 Рјешење о одбијању давања сагласности за пренос власничких права;

- 2 Рјешења о преносу права на концесију;
- 7 Предмета су у складу са прописаном законском процедуром, враћена ресорном министарству на допуну и дораду.

У табелама 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. и 14., дат је преглед закључених уговора и Рјешења Комисије у 2010. години из области минералних ресурса.

Табела 7. - Преглед закључених Уговора о концесији из области минералних ресурса :

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	КАМЕНОЛОМИ а.д. Зворник	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЈОШАНИЦА), код Зворника	Уп/І-06-310-586/05	25.06.2010.
2.	РУДИНГ а.д. Угљевик	Експлоатација литотамнијског кречњака-креде (локација ВУЧЈАК), код Угљевика	06-310-597/05	01.07.2010.
3.	РУДИНГ а.д. Угљевик	Експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ЈАБЛАН ГРАД), код Угљевика	06-310-598/05	01.07.2010.
4.	КП ВОДОВОД а.д. Прњавор	Хидрогеолошко истраживање нових количина воде (локација ПОВЕЛИЧ), општина Прњавор	05.09/310-589/08	19.07.2010.
5.	СОЧКОВАЦ а.д. Сочковац	Истраживање и експл. полиминералних глина и кварцног пијеска (локација КЕЧКОВАЦ), код Сочковца	-	26.02.2010.
6.	ДРОВЕХ д.о.о. Берковићи	Истраживање питке воде на истражном простору (локација ПРИБИТУВ), општина Берковићи	05.09/310-198/08	19.07.2010.
7.	ТВОРНИЦА ОПЕКАРСКИХ ПРОИЗВОДА Бања Лука	Истраж. опекарских глина (локација ВЕРИЋИ), код Бања Луке	05.09/310-630/08	05.07.2010.
8.	БОКСИТ а.д. Милићи	Експл. кварцног пијеска (локација БИЈЕЛА СТИЈЕНА-СКОЧИЋ), општина ЗВОРНИК	05.09/310-718/09	25.01.2010.
9.	ЛОМ д.о.о. Дринић-Петровац	Истраж. питке, минералне и термомин. воде (локација КОЗИЛА) код Дринића, опш. Петровац-Дринић	05.09/310-479/09	15.01.2010.
10.	МЕРМЕР а.д. Челинац	Експлоатација тех. грађ. камена-серпентинита (локација ЗЕЛЕНИ ВИР), код Бања Луке	Уп/І-06-310-576/05	05.04.2010.

11.	ГЕОПРОЈЕКТ д.о.о. Бања Лука	Истраживање тех. грађ. камена-серпентинита (локација КРЕМНА), код Прњавора	-	17.03.2010.
12.	ГЕОКОП д.о.о. Дервента	Истраживање и експлоатација тех. грађ. камена-кречњака (локација ОРЛОВАЧА), општина Добој	05.09/310-555/09	28.04.2010.
13.	ЈУ БАЊА ДВОРОВИ Бијељина	Експлоатација геотермалних вода, (локација ДВОРОВИ), општина Бијељина	06-310-717/05	11.03.2010.
14.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-кречњака (локација КУК код Клека) у Источном Сарајеву	Уп/І-05.09/310-338	30.04.2010.
15.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање тех. грађ. камена-дијабаза (локација БАНДИЈЕРКА РОГОЈ), код Трнова	Уп/І-05.09/310-508	30.04.2010.
16.	НИСКОГРАДЊА д.о.о. Лакташи	Експлоатација тех. грађ. камена-дијабаза (локација ДРУГОВИЋ)	04-1-012-2-2055/10	07.10.2010.
17.	ТЕРЕХ д.о.о. Бијељина	Експлоатација угља (локација ЛУКЕ), општина Угљевик	05-09/310-587/08	10.11.2010.
18.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација тех. грађ. Камена-кречњака (локација ЧАЂАВИЦА)	05.09/310-111/09	22.12.2010.

Укупно је закључено **18 (осамнаест)** Уговора о концесији из области минералних ресурса у 2010. години.

Табела 8. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ГЕОПРОЈЕКТ д.о.о. Бања Лука	Истраж. техн. грађ. камена-серпентинита (локација КРЕМНА), код Прњавора	Сагласност за закључење Уговора	21.01.2010.
2.	ЈУ БАЊА ДВОРОВИ Бијељина	Експлоатација геотермалних вода (локација ДВОРОВИ), општина Бијељина	Сагласност за закључење Уговора	21.01.2010.
3.	ГЕОКОП д.о.о. Дервента	Истраживање и експлоатација техничког грађ. камена-кречњака (локација ОРЛОВАЧА), општина Добој	Сагласност за закључење Уговора	04.02.2010.

4.	ТВОРНИЦА ОПЕКАРСКИХ ПРОИЗВОДА а.д. Бања Лука	Истраживање опекарских глина (локација ВЕРИЋИ), код Бања Луке	Сагласност за закључење Уговора	21.04.2010.
5.	КП ВОДОВОД а.д. Прњавор	Хидрогеолошко истраживање нових количина воде (локација ПОВЕЛИЧ), општина Прњавор	Сагласност за закључење Уговора	21.04.2010.
6.	RUDING PRINC S SON д.о.о. Невесиње	Истраживање архитектонско-грађевинског камена-кречњака (локација ДОЊАБИЈЕЊА), код Невесиња	Сагласност за закључење Уговора	14.06.2010.
7.	UNATEX д.о.о. Козарска дубица	Хидрогеолошко истраживање подземних вода, подручје Козарске Дубице	Сагласност за закључење уговора	23.06.2010.
8.	ГЕОТЕРМ д.о.о. Бијељина	Истраживање геотермалних вода на територији општине Бијељина-бушотина БГТ-1	Сагласност за закључење Уговора	18.11.2010.
9.	НОВИ РУДНИК МРКОГ УГЉА МИЉЕВИНА а.д. Миљевина	Експлоатација мрког угља (локација МИЉЕВИНА), општина Фоча	Сагласност за закључење Уговора	25.11.2010.

Табела 9. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ГИК ХИДРОГРАДЊА а.д. Источно Сарајево	Експлоатација шљунка и пијеска (локација ЧЕЛИКОВО ПОЉЕ) код Фоче	Сагласност за преговоре	01.10.2010.
2.	НОВИ РУДНИК МРКОГ УГЉА МИЉЕВИНА а.д. Миљевина	Експлоатација мрког угља (локација МИЉЕВИНА), општина Фоча	Сагласност за преговоре	19.11.2010.

Табела 10. - Рјешења Комисије о преиспитивању Рјешења Комисије:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ЈАХОРИНАИНВЕСТ д.о.о. Пале	Истраживање техничког грађевинског камена-кречњака (локација КУК), код Клека у Источном Сарајеву	Одбацује се Захтјев за поништавање Рјешења Комисије	18.08.2010.

Табела 11. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење Анекса Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ЕФТ РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА СТАНАРИ д.о.о. Станари	Продужење припремног периода из Уговора о концесији	Сагласност за закључивање Анекса Уговора	24.02.2010.
2.	АСО TRADE д.о.о. Котор Варош	Прецизирање к.ч. честица у оквиру експлоатационог поља и уписа у јавне регистре	Сагласност за закључивање Анекса Уговора	31.03.2010.
3.	ЕФТ РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА СТАНАРИ д.о.о. Станари	Изградња и коришћење Термоелектране Станари	Сагласност за закључивање Анекса уговора	24.06.2010.
4.	ЕФТ РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА СТАНАРИ д.о.о. Станари	Истраживање и експлоатација питке и индустријске воде (локација ДРАГАЛОВЦИ), општина Добој	Сагласност за закључивање Анекса уговора	22.10.2010.
5.	КАМЕНОЛОМ БИЈЕЛА ВОДА д.о.о. Трново	Експлоатација техничког грађевинског камена доломита и кречњака (локација БИЈЕЛЕ ВОДЕ), општина Трново	Сагласност за закључивање Анекса уговора	04.10.2010.
6.	ЗП РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА а.д. Гацко	Прецизирање катастарских честица на којима ће се одвијати конц.дјелатност	Сагласност за закључивање Анекса уговора	29.10.2010.

Табела 12. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Студије економске оправданости:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Одобрава се Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експл. тех. грађ. камена-кречњака	На основу Студије би се расписао Јавни позив за додјелу концесије	Локација ЖЛИЈЕБАЦ општина Зворник	21.09.2010.
2.	Одобрава се Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експл. архитект. грађ. камена-кречњака	На основу Студије би се расписао Јавни позив за додјелу концесије	Локација ЈЕЛОВЦИ , код Хан Пијеска	21.09.2010.

Табела 13. – Рјешења Комисије за концесије о одбијању давања сагласности за пренос власничких права

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ПЛАНИНСКИ СТУДЕНАЦ д.о.о. Цапарде	Експлоатација воде са изворишта Планински Студенац	Одбија се захтјев о давању сагласности за пренос власничких права	24.12.2010.

Табела 14. - Рјешења Комисије за концесије о преносу права на концесију, у складу са чланом 33. Закона о концесијама и Уговором о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	TEREX ИНЖЕЊЕРИНГ д.о.о. Бијељина на БИЈЕЛЕ ВОДЕ КАМЕНОЛОМ д.о.о. Трново	Експлоатација тех. грађ. камена кречњака и доломита на експлат. пољу Бијеле Воде-Кијево	Сагласност о преносу права на концесију	24.02.2010.
2.	БИЈЕЛЕ ВОДЕ КАМЕНОЛОМ д.о.о. Трново на ЦХ д.о.о.	Експлоатација тех. грађ. камена кречњака и доломита на експлат. пољу Бијеле Воде-Кијево	Сагласност о преносу права на концесију	09.07.2010.

3.2.2. Контрола рада концесионара

Са 31.12.2010. године укупно је закључено 93 уговора о концесијама са 78 правних субјеката из области минералних ресурса. Највећи број закључених уговора се односи на истраживање и/или експлоатацију техничког грађевинског камена-кречњака и доломита 38 (тридесет осам), техничког грађевинског камена еруптивца 11 (једанаест), затим истраживање и/или експлоатацију питке воде 11 (једанаест), истраживање и/или експлоатацију термоминералних и минералних вода 11 (једанаест), истраживање и/или експлоатацију разних врста глина 7 (седам), истраживање и/или експлоатацију угља 4 (четири), истраживање и/или експлоатацију шљунка и пијеска 4 (четири), истраживање архитектонског грађевинског камена 3 (три), експлоатацију боксита 2 (два), експлоатацију и прераду руде олова и цинка 1 (један), експлоатацију CO₂ гаса 1 (један) уговор.

Комисија је на основу законских овлаштења извршила контролу реализације закључених уговора о концесијама из области минералних ресурса. Овлаштена лица Комисије су у складу са чланом 22. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09) током 2010. године, у поступку провјере пословања концесионих предузећа, као и реализације уговора о концесијама за истраживање и/или експлоатацију минералних сировина, извршила контролу провођења одредби уговора о концесијама и провјеру цјелокупног рада концесионара. Провјера рада концесионара су наставак континуираних контрола које су се одвијала у протеклим годинама, а обухватила је цјелокупан период од закључења концесионих уговора до момента контроле. Након провјере рада концесионара, сачињени су Записници о провјери, који су потписани од стране овлаштених лица концесионара и представника Комисије за концесије.

У извјештајном периоду Комисија за концесије је извршила провјеру рада 69 (шездесет девет) концесионих предузећа, која су закључила укупно 80 концесионих уговора за истраживање и/или експлоатацију минералних сировина.

Поступком контроле, овлаштена лица Комисије су поред осталог посебну пажњу обратила на извршавање уговорних обавеза, које се односе на:

- израду ревидоване техничке документације у роковима утврђеним уговорима о концесијама;
- рјешавање имовинско-правних односа на парцелама које су предмет уговора;
- обавезу уписа концесионог права, односно права коришћења предмета концесије, у земљишне књиге и друге евиденције о некретнинама;
- обавезу прибављања сагласности, одобрења и дозвола (урбанистичка сагласност, одобрење за грађење, водна дозвола, еколошка дозвола, употребне дозволе и др.);
- обавезу усклађивања правног статуса концесионара са Законом о привредним друштвима и Законом о концесијама;
- обавезу осигурања објеката и постројења, као и осигурања запослених радника ангажованих на концесионом послу;
- обавезу обезбјеђења неопозиве, безусловне банкарске гаранције, наплативе на први позив, за уредно извршење концесионог посла;
- обавезу плаћања концесионе накнаде;
- оптималност коришћења минералне сировине;
- провођење мјера заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара, као и обавезу рекултивације деградираног земљишта.

Приликом провјере и рада извршен је увид у релевантну документацију концесионара, те обављен разговор са њиховим представницима или овлаштеним лицима, на основу чега се дошло до следећих закључака:

- У поступку контроле концесионара утврђено је да одређени број концесионих предузећа не посједује сву потребну ревидовану техничку документацију, а која је требала бити израђена у роковима утврђеним у уговорима о концесијама. Треба истаћи да је техничка документација основ за почетак извођења радова на истраживању и експлоатацији минералних сировина. Комисија је мишљења да треба интензивирати рад инспекцијских органа, како би се избјегло да концесиона предузећа послују без неопходне техничке документације. („Каолин“ д.о.о. Братунац, „Натура Вита“ д.о.о. Блатница-Теслић, „Геокон“ д.о.о. Дервента и др.).
- Један број концесионих предузећа није ријешио имовинско–правне односе на парцелама које су предмет уговора о концесијама. Представници Комисије су у поступку провјере и надзора истакли неопходност рјешавања овог проблема и упозорили концесионаре на преузету уговорну обавезу. („Каменолом Бијеле воде“ д.о.о. Трново, „Бинис бетон“ д.о.о. Бања Лука, „Дијабаз“ д.о.о. Костајница и др.).
- Код већине концесионих предузећа је утврђено да не извршавају обавезу предвиђену Законом о концесијама и уговорима о концесијама, у вези уписа права коришћења предмета концесије у земљишне књиге и друге јавне регистре о непокретностима. („Рудник каолина Мотајица“ а.д. Србац, „Јединство“ а.д. Градишка, „ХУТП Цер“ а.д. Прњавор и др.).
- Контролом је утврђено да одређени број концесионара не посједује сагласности, одобрења и дозволе које су им потребне за несметан рад, а које су према уговору били обавезни обезбједити прије почетка комерцијалног рада. Концесионари као проблем истичу неажурност локалних заједница, као и ресорних министарстава, што утиче на дуг временски период за добијања потребних сагласности, одобрења и дозвола.

Комисија је мишљења да поред проблема који истичу концесионари, постоје и субјективни проблеми самих концесионара, који се односе на неажуран и недовољно озбиљан приступ концесионом послу, те би у наредном периоду било потребно појачати активности надлежних органа на њиховом рјешавању. („Кеменолом Карабеговац“ д.о.о. Добој, „Витинка-експлоатација“ д.о.о. Козлук-Зворник и „АСО Trade“ д.о.о. Котор Варош и др.).

- Већи број предузећа није ускладио правни статус са Законом о привредним друштвима и Законом о концесијама и поред рокова који су прецизно дефинисани у уговорима о концесијама. Комисија је упозорила концесионаре на обавезу, као и посљедице које могу настати непровођењем одредби уговора. („Градитељ“ а.д. Теслић, „Бања Врућица“ а.д. Теслић, „Татић“ д.о.о. Осјечани-Добој, „Херцеговинапутеви“ а.д. Требиње и др.).
- Знатан број концесионих предузећа, поред преузете обавезе потписивањем уговора о концесијама, није обезбједио банкарску гаранцију, наплативу на први позив, за уредно извршење посла, са роком важења до почетка комерцијалног рада. Контролом је утврђено да је један број предузећа, иако није обезбједио банкарску гаранцију, реализовао инвестиције планиране Студијама економске оправданости, док је утврђено да постоје и предузећа која нису обезбједила банкарску гаранцију, нити су извршила инвестирања предвиђена Студијама економске оправданости. За рјешавање овог проблема, треба утврдити механизме помоћу којих би се пратила динамика извршавања инвестиционог посла, као и рокови важења банкарских гаранција. („Слога“ а.д. Козарска Дубица, „Терминали“ а.д. Добој, „Кеп-БиХ“ д.о.о. Лопаре, „Нискоградња“ д.о.о. Лакташи и др.).
- Провјером је утврђено да одређени број концесионих предузећа не врши, или нередовно врши уплате концесионе накнаде. У поступку контрола код концесионих предузећа, која врше уплате концесионих накнада, узети су докази о уплатама истих. На основу утврђеног стања, Комисија је мишљења, да је потребно извршити детаљне контроле уплата, као и начина обрачуна концесионе накнаде, од стране Министарства финансија и Пореске управе Републике Српске. Концесионари који не плаћају, или нередовно плаћају концесиону накнаду требају бити санкционисани у складу са Законом о концесијама и уговорима о концесијама. Такође сматрамо да је код уговора за одређене минералне сировине потребно од стране инспекцијских органа извршити усклађивање количина материјала утврђених на основу геодетских снимака са фактурисаним количинама како би се утврдила правилна основица за тачан обрачун концесионе накнаде.
- Највећи број концесионара извршава одредбу уговора („Сарп“ д.о.о. Козарска Дубица, „Херц градња“ а.д. билећа, ГП „Пут“ а.д. Источно Сарајево и др.) која се односи на обавезу осигурања запослених радника на предмету концесије, док обавезу осигурања објеката и постројења извршава врло мали број концесионара. Концесионари неизвршавају ове обавезе углавном правдају високим износом премија осигурања.
- Контролом је утврђено да постоје концесионари који не испуњавају одредбу уговора која се односи на оптималност кориштења минералне сировине, односно не остварују капацитет производње који је дефинисан уговором. („Гросс“ д.о.о. Градишка, „Radanović Company“ д.о.о. Требиње, В.П. „Посавина“ а.д. Вукосавље и др.). Комисија је констатовала, да члан уговора о оптималности кориштења минералне сировине, није садржан у свим уговорима и мишљења је да би ресорно министарство требало ући у процедуру потписивања анекса, како би се концесионари обавезали на минималан капацитет производње. („Градитељ“ а.д. Теслић, „Дијабаз“ д.о.о. Костајница, „АСО Trade“ д.о.о. Котор Варош и др.).
- Провођењу мјера заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара, као и обавези рекултивације деградираног земљишта, треба да буде посвећена посебна пажња.

Контролом је утврђено да у овој области има доста проблема, мјере заштите се не проводе квалитетно, не врши се континуирана рекултивација и друге обавезе дефинисане уговором. Један број концесионих предузећа ради на изради пројеката рекултивације у складу са уговором и законском обавезом, док одређени број концесионара не врши ту уговорну обавезу, па би законску регулативу у овој области требало преиспитати и чвршће обавезати концесиона предузећа на ову активност.

Комисија је такође мишљења да би путем контрола инспекцијских органа на терену, требало утицати на рјешавање ових проблема. („Анић“ д.о.о. Доња Трамошница –Пелагићево, „Каменоломи“ а.д. Зворник, „Романијапутеви“ а.д. Соколац, „Каменолом Бијеле воде“ д.о.о. Трново и др.

3.2.3. Преглед актуелних проблема, који су присутни код реализације концесионих уговора

У складу са закљученим уговорима о концесијама по којима се врши истраживање и/или експлоатација минералних сировина и на основу података до којих је Комисија дошла током рада на терену, може се извести закључак да постоје одређени проблеми код реализација уговора, а они су дијелимично наведени у предходном поглављу. Ради рјешавања уочених проблема потребно је интензивирати сарадњу између ресорних Министарстава, Комисије за концесије Републике Српске, Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, Пореске управе Републике Српске и Републичке управе за инспекцијске послове Републике Српске.

Комисија сматра да је потребно додатно скренути пажњу на још неке актуелне проблеме и појаве које су присутне код реализације концесионих уговора, а односе се на следеће:

- Установљено је да и даље један број предузећа нема закључене уговоре о концесијама, већ кориштење минералних сировина врше на основу Рјешења о одобрењу за експлоатацију, која су издата на основу Закона о рударству. Комисија сматра да ову област треба ускладити са Законом о измјенама и допунама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/10), Законом о концесијама и Документом о политици додјеле концесија, који је усвојен од стране Народне скупштине Републике Српске.
- Један број предузећа се налази у поступку додјеле концесија, али тај поступак траје и сувише дуго, што као посљедицу има одуговлачење потписивања уговора о концесијама. То даље спрјечава уплату једнократне концесионе накнаде при потписивању уговора, као и уплату концесионих накнада по уговорима, које су веће од тренутних накнада уплаћених на основу Рјешења о одобрењу за експлоатацију. На тај начин се умањује износ укупно уплаћене концесине накнаде. Комисија је мишљења да би надлежне институције требале скратити рокове за закључење концесионих уговора, чиме би се успјешно рјешавали ови проблеми. („Приједорпутеви“ а.д. Приједор, „Творница опекарских производа„ а.д. Бања Лука „Arcelor Mittal“ d.o.o. Prijedor, „Рудник боксита“ д.о.о. Мркоњић Град, „Јапра“ а.д. Нови Град и др.)
- Проблем нелегалне експлоатације минералних сировина (без одобрења и уговора о концесијама) је и даље присутан и требало би интензивирати напоре инспекцијских органа на терену, што би као резултат имало потписивање нових уговора о концесијама.
- Поједина концесиона предузећа нису отпочела са планираним инвестиционим активностима због глобалне економске кризе, која је довела до поштравања критеријума за добијање повољних кредитних средстава. Комисија је мишљења да би требало приступити пажљивој анализи реализације ових уговора и предложити мјере за рјешавање насталих проблема („Prijedor Cement Company“ d.o.o. Приједор, „Eko green energy“ d.o.o. Котор Варош, и др.)

- У поступку додјеле концесија у будућем периоду важно је обратити пажњу на један од основних елемената за процјену постојања јавног интереса, а то је уравнотежен регионални развој. Концесионим пројектима треба да буду задовољене потребе и интереси друштвене заједнице у цјелини. У досадашњој политици додјеле концесија, а посебно у области минералних ресурса, примјетна је концентracија концесионих пројеката на појединим регијама, што доводи до предимензионисања кориштења минералног ресурса са једне стране и онемогућава уравнотежен економски развој, с друге стране. Приликом додјеле нових концесија све надлежне институције би требале обратити пажњу на овај проблем. (регија Добој)
- Присутан је проблем неусаглашености постојеће законске регулативе из појединих области са Законом о концесијама и он се односи на додјелу концесија у водним токовима, за експлоатацију шљунка и пијеска.
У Републици Српској још увијек нема закључених уговора из те области, као ни поднесених захтјева за додјелу концесија, иако се овај ресурс интензивно експлоатише. У току редовних контрола представници Комисије су врло често, поред водотокова наилазили на механизацију и постројења која су изводила радове на експлоатацији шљунка и пијеска. Комисија наглашава да се природна богатства и јавна добра не могу уступати на коришћење, без проведеног поступка, у складу са Законом о концесијама.
- Контролом концесионара уочен је слаб напредак у реализацији уговора из области истраживања и/или коришћења вода, па је потребно прецизирати мјере како би се подстакла реализација ових уговора. Утврђено је да два концесиона предузећа, која су изградила објекте и постројења за флаширање воде не раде углавном из разлога неиспуњавања прописаних стандарда. („Високоалкалне воде-„AQUA ALCA“ д.о.о. Дервента и „Креатор“ д.о.о. Соколац)
- Код једног броја концесионих предузећа је дошло до промјене власничке структуре у проценту већем од 30%. Наведена промјена је у супротности са чланом 15. Закона о измјенама и допунама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 92/09), као и одредбама Правилника о поступку и преносу Уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09). Комисија је о овом упознала ресорно министарство како би се предузеле даље активности на његовом рјешавању (Г.П. „Јединство“ а.д. Градишка, „Планински студенац“ д.о.о. Цапарде, „Гросс“ д.о.о. Градишка).
- Утврђено је да један број концесионих предузећа која врше експлоатацију минералних сировина, у мањем или већем обиму, не уплаћују концесионе накнаде, што представља основ за раскид уговора о концесијама. (Бањско рекреативни центар „Шехер“ а.д. Бања Лука, „Натура вита“ д.о.о. Теслић, „Томић компанија“ д.о.о. Теслић, „Игњић“ д.о.о. Теслић, „Каменолами“ а.д. Зворник и др.)
- Током контрола уочена је појава цијепача јединственог процеса експлоатације минералне сировине, оснивањем новог предузећа, што је у супротности са одредбама Закона о рударству и Закона о концесијама, а као посљедицу има смањење укупног прихода у концесионом предузећу и умањење уплаћених износа концесионе накнаде. („Камени агрегати“ а.д. Бања Лука)
- Одређени број концесионих предузећа има запосленог само једног радника, из чега се поставља питање да ли постоје озбиљне намјере за бављење концесионим послом. Комисија је мишљења да надлежни органи требају извршити контроле и утврдити мјере на основу којих ће се поступати у оваквим случајевима. („Игњић“ д.о.о. Теслић, „Каолин“ д.о.о. Братунац, „Боксит“ д.о.о. Гацко и Водопривредно предузеће „Посавина“ а.д. Вукоставље и др.)

- Контролом је утврђено да постоје концесиона предузећа чији је жиро рачун у блокади дуже од шест мјесеци, што према Закону о концесијама представља основ за раскид уговора. („Каменоломи“ а.д. Зворник)
- Код неких предузећа која имају потписане уговоре за истраживање постоје индиције да је у току истраживања дошло до експлоатације минералне сировине у количинама које су изнад количина одобрених за истраживања. Комисија сматра да би инспекцијски органи требали да изврше контроле и уколико утврде неправилности, обрачунају накнаду за експлоатисане количине материјала. („Тренд“ д.о.о. Братунац, „Јосиповић“ д.о.о. Добој и др.)
- Досадашња искуства су показала да се не поклања довољна пажња Студијама економске оправданости које представљају темељни документ за утврђивање јавног интереса и покретање процедуре за додјелу концесија. Студија економске оправданости је саставни дио сваког закљученог уговора на основу које се дефинишу елементи уговора. Комисија је мишљења да би Студије о економској оправданости требало ревидовати од стране референтних кућа, како би оне биле урађене на вишем професионалном и стручном нивоу.
- Код неких грађевинских предузећа која нису извршила обавезу регистрације концесионог предузећа у складу са уговором и Законом о концесијама, уочено је да највећим дијелом минералне сировине користе за своје потребе, тј. за обављање грађевинске дјелатности. Приказана вриједност минералних сировина се књиговодствено књижи испод реалне тржишне вриједности, чиме се умањује њена стварна вриједност, што повлачи умањење основице за обрачун концесионе накнаде и уплату исте.

3.2.4. Закључак из области концесија за кориштење минералних ресурса

Комисија за концесије Републике Српске је извршила анализу закључених уговора о концесији у области минералних ресурса, те сагледала укупно стање и у вези с тим донијела одређене закључке:

- Комисија констатује да је експлоатација минералних сировина на основу издатих рјешења о одобрењу за експлоатацију од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства у складу са Законом о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/05-пречишћени текст), у супротности са измјенама и допунама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/10), као и Документом о политици додјеле концесија.
Измјенама и допунама Закона о рударству укинута је право на експлоатацију минералних сировина по основу рјешења о одобравању за експлоатацију издатог од надлежног министарства.
Документом о политици додјеле концесија у поглављу које се односи на мјере за реализацију концесионе политике у Републици Српској, утврђује се обавеза свих бесправних корисника концесионог добра, да у року од 6 (шест) мјесеци уђу у поступак додјеле концесија за експлоатацију минералних сировина. У супротном, надлежно министарство је дужно да преко Републичке Управе за инспекцијске послове обустави експлоатацију минералне сировине. Имајући у виду одредбе Закона о измјенама и допунама Закона о рударству, који је донесен у периоду на који се овај извјештај односи и обавезујући карактер Документа о политици додјеле концесија, Комисија предлаже да Министарство индустрије, енергетике и рударства сва наведена рјешења преиспита и стави ван снаге, због неусклађености са материјално-правним прописима, а у случају наставка нелегалне експлоатације обавезе Републичку Управу за инспекцијске послове, да обустави даљу експлоатацију минералних сировина, те истовремено упути носиоце издатих рјешења да уђу у поступак добијања концесије према важећим законским прописима.

- Евидентни су случајеви експлоатације минералних сировина (шљунка и пијеска) из корита водотока, а да за то не постоје закључени уговори о концесијама. Вађење материјала из корита водотока у смислу Закона о водама, дозвољено је само у обиму и на начин којим се врши уређење тог корита или ако служи спровођењу мјера заштите вода на основу издатих водоправних аката. Под плаштом таквих радова лице на чије име је издато рјешење надлежног органа врши нелегалну експлоатацију шљунка или пијеска из корита водотока. У вези с тим, потребно је јаче дјеловање Републичке Управе за инспекцијске послове (рударске и водне инспекције), у циљу сагледавања ситуације на терену и предузимања потребних мјера ради спречавања наведене експлоатације.

- У случају експлоатације минералних сировина евидентно је да неки концесионари након формирања концесионог предузећа, дио пословне активности која се односи на кориштење концесионог добра, преносе на новоосновано концесионо предузеће, а већи дио те пословне активности обављају у оквиру основног предузећа. На овај начин долази до знатног умањења бруто прихода по основу коришћења концесионог добра, а тиме се значајно смањује и износ концесионе накнаде. Упозоравамо да је пословање концесионог предузећа на овај начин незаконито, односно у супротности са Законом о рударству.
У смислу Закона о рударству експлоатација минералних сировина поред радова на отварању, припреми и откопавању лежишта и изградњи свих рударских објеката, обухвата и радове на припреми, обогаћивању и оплемењивању минералне сировине. Само оплемењивање минералне сировине подразумева техничке и хемијске поступке, као и физичке поступке ради побољшања особина и вриједности минералне сировине. Сви напријед наведени поступци, односно радови чине јединствен техничко-технолошки процес експлоатације и не може се цијепати, нити дјелимично преносити на концесионо предузеће. Овакво понашање концесионара захтијева дјеловање рударске инспекције у смислу обустављања експлоатације минералне сировине као недозвољене.

- Важно питање у погледу кориштења односно експлоатације минералних сировина је питање рекултивације земљишта. Експлоатацијом минералних сировина врши се деградација земљишта и негативно утиче на опште прихваћене норме и стандарде заштите животне средине. Контролом рада концесионара уочено је да већина њих уопште не врши рекултивацију или не у мјери предвиђеној планом, односно пројектом рекултивације. Уговором о концесији се најчешће успоставља механизам обезбјеђења рекултивације, путем банкарске гаранције у износу 5 %, од годишњег бруто прихода оствареног у последње три године. Износ ових средстава може да буде врло мали у случају лошег пословања концесионих предузећа, тако да она не би могла обезбиједити финансирање пројекта рекултивације. Могућ ефикаснији механизам обезбјеђења пројекта рекултивације може бити плаћање одређене накнаде за ове намјене из које би се финансирали послови рекултивације гдје није могуће вршити редовну и континуирану рекултивацију.

- Евидентна је појава уочена приликом контроле рада концесионара неприказивање стварних количина откопане минералне масе. Већина концесионара у складу са уговором достављају периодично надлежном министарству извјештај о откопаном масама. Неприказивање стварних количина утиче и на ниво уплата концесионих накнада. У том смислу, потребно је ангажовати лиценциране геодетске куће које би извршиле геодетско снимање откопаних маса, о томе сачиниле извјештај и доставиле га концеденту, Комисији и Управи за инспекцијске послове који би били дужни да предузму потребне мјере. Такође је потребна јача сарадња и ангажовање Пореске управе у смислу контроле начина обрачуна и уплата концесионих накнада за коришћење минералних сировина.

Комисија за концесије предлаже да Министарство индустрије, енергетике и рударства покрене инспекцијски надзор преко Управе за инспекцијске послове, у циљу спречавања нелегалне експлоатације минералних сировина, од стране лица која немају закључене уговоре о концесијама, лица којима је рјешење о одобрењу експлоатације стављено ван снаге у складу са измјенама и допунама Закона о рударству и лица која на основу водоправних аката врше нелегалну експлоатацију шљунка или пијеска из корита водотока.

3.3. ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ИЗГРАДЊЕ И КОРИШЋЕЊА ПУТЕВА

3.3.1. Рјешења Комисије

У току 2010. године, Министарство саобраћаја и веза је упутило 1 (један) захтјев који се односи на додјелу концесија из области изградње и кориштења мреже аутопутева у Републици Српској.

У току 2010. године, из области изградње и кориштења мреже аутопутева, Комисија је донијела и упутила Министарству саобраћаја и веза:

- 1 Рјешење о сагласности за закључење уговора о измјени уговора о управљању уговором, за финансирање, пројектовање, изградњу, одржавање и коришћење дионице аутопута Бања Лука-Добој ЛОТ 1.

У табели 15. дат је преглед Рјешења Комисије у 2010. години из области изградње и кориштења мреже аутопутева.

Табела 15. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о измјени уговора о управљању уговором, за финансирање, пројектовање, изградњу, одржавање и коришћење дионице аутопута Бања Лука-Добој ЛОТ 1;

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	СРМ MARIBOR Slovenija	Измјена уговора о управљању уговором, за финансирање, пројектовање, изградњу, одржавање и коришћење дионице аутопута Бања Лука-Добој ЛОТ1;	Сагласност за закључење Уговора	27.08.2010.

3.3.2. Кратак преглед активности представника Комисије на реализацији уговора о концесији за изградњу мреже аутопутева у Републици Српској

Током 2010. године чланови Комисије и Радне групе Владе Републике Српске су углавном били ангажовани на сљедећим пословима:

- Анализи техничке документације за ЛОТ 1;
- Анализи Студије изводљивости за ЛОТ 1, припремљене од стране ИПСЕ из Сарајева;
- Анализи Студије о заштити животне средине за ЛОТ 1;
- Проблематике у вези са обезбјеђењем средстава финансирања за ЛОТ 1;
- Анализи Студије саобраћаја за ЛОТ 1;
- Анализи понуде Strabag-а AG за почетне радове на ЛОТ-у 1;
- Припреми Анекса 2 и 3 концесионог уговора;

- Припреми уговора за почетак грађевинских радова на ЛОТ-у 1;
- Анализи захтјева Страбага за очекиваним доприносима од Републике Српске по сваком лоту;
- Припреми уговора о купопродаји удјела;
- Припреми и преговорима у вези са уговором о купопродаји удјела и уговором о преносу удјела;
- Припреми и преговорима у вези са уговором о општим условима потконцесије за ЛОТ 1 и ЛОТ 2;
- Припреми уговора о управљању уговором;
- Припреми измјена уговора о концесији;
- Припреми финансијског модела за ЛОТ 1;
- Припреми и преговорима у вези са прилозима уговора о општим условима потконцесије за ЛОТ 1;
- Давању мишљења о испуњености уговорних обавеза од стране ЦПМ;
- Припреми тендера у складу са стандардима Европске уније;
- Преговорима са потенцијалним инвеститорима за лотове 1,2 и 3;
- Припреми финансијског модела за лотове 1 и 3;

У току 2010. године одржана су 34 радна састанка са представницима Deloitte, савјетницима Владе Републике Српске на пројекту изградње мреже аутопутева у Републици Српској и 21 састанак са представницима фирме Strabag AG Аустрија.

Поред тога, одржан је велики број телефонских састанака на линији Deloitte- Strabag AG-Радна група Владе Републике Српске, у случају када су требале да се донесу мање измјене, коментари и сагласности на предложена документа.

Активности на изградњи мреже аутопутева у Републици Српској настављене су и у 2011. години са јасним одређењем, да се концесија за пројектовање, изградњу, експлоатацију, одржавање мреже аутопутева у Републици Српској, односно поједини њени лотови, додјели најповољнијем понуђачу путем процедуре јавног позива.

3.4. ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ПРИРЕЂИВАЊА ИГАРА НА СРЕЋУ

3.4.1. Рјешења Комисије

У току 2010. године, Министарство финансија упутило је 2 захтјева који се односи на додјелу концесија из области приређивања игара на срећу.

Министарство Финансија Комисији је доставило 1 закључен уговор о концесијама за приређивање игара на срећу у казину, на територији града Бања Лука.

У току 2010. године, из области приређивања игара на срећу Комисија је донијела и упутила Министарству финансија:

- 1 Рјешење о давању сагласности на Јавни позив за додјелу концесије за приређивање игара на срећу у казину на територији града Бања Лука и
- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење уговора о концесији са концесионаром, за приређивање игара на срећу у казину на територији града Бања Лука.

Поступак додјеле концесије за приређивање игара на срећу спроведен је у складу са Законом о концесијама и Законом о играма на срећу („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/10-пречишћени текст).

Приликом додјеле концесије, односно одобрења за приређивање игара на срећу процјењивало се:

- а) дјелатност, послови, досадашња пословања и бонитет правног лица ,
- б) испуњавање пореских, и других обавеза од правних лица и њихових власника,
- в) zasiћеност понуде игара на срећу у Републици, односно у појединој јединици локалне самоуправе и
- г) обим приређивања игара на срећу из аспекта допуњавања туристичке понуде.

Табела 16. - Рјешење о давању сагласности на Јавни позив из области игара на срећу:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум сагласности
1.	ГРАНД Л.Т.Д. д.о.о. Бања Лука	Привређивање игара на срећу у казину	Сагласност на Јавни позив	29.10.2010.

Табела 17. - Преглед закључених Уговора о концесији из области игара на срећу

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	ГРАНД Л.Т.Д. д.о.о. Бања Лука	Привређивање игара на срећу у казину	06.05/020-1462-3/10	29.12.2010.

У току 2010. године, из области игара на срећу, Комисија је донијела и упутила Министарству финансија:

- 1 Рјешење о сагласности за закључење уговора о концесијама са концесионаром;

Табела 18. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ГРАНД Л.Т.Д. д.о.о. Бања Лука	Привређивање игара на срећу у казину	Сагласност за закључење Уговора	23.12.2010.

3.5. ЗАХТЈЕВИ ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

3.5.1. Рјешења Комисије

У току 2010. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде упутило је 40 захтјева који се односе на додјелу концесија из области коришћења пољопривредног земљишта и водотока у Републици Српској.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је Комисији за концесије доставило 4 закључена уговора о концесијама за коришћење пољопривредног земљишта у Републици Српској у 2010. години.

У току 2010. године, из области коришћења пољопривредног земљишта, Комисија је донијела и упутила Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде:

- 2 Рјешења о сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 2 Рјешења о сагласности за вођење преговора са концесионарима;
- 31 Рјешење о давању сагласности за закључење Анекса уговора о концесији;
- 1 Рјешење о одобравању Студије економске оправданости за кориштење пољопривредног земљишта.
- 4 предмета из области кориштења пољопривредног земљишта су враћена на допуну и дораду у складу са прописаном законском процедуром.

У табелама 19., 20., 21., 22 и 23. дат је преглед Уговора и Рјешења Комисије у 2010. години из области коришћења пољопривредног земљишта.

Табела 19 . - Преглед закључених Уговора о концесијама:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	ЕУ ФАРМА НАТУРПРОДУКТ дд Прњавор	Коришћење пољопривредног земљишта (површина (726,5127 ha)) (обављање ратарско-сточарске производње)	01-33-3180/10	31.03.2010.
2.	ПД НАПРЕДАК а.д. Пелагићево	Коришћење пољ. земљишта (површина (902,2082 ha)) (обављање пољопривредне производње)	01-33-4359/10	14.04.2010.
3.	ПРИРОДНО БИЉЕ д.о.о. Бања Лука	Коришћење пољ. земљишта (површина (34,3478 ha)) (обављање пољопривредне производње)	01-33-17369/10	20.09.2010.
4.	БЕЛАВИСТА д.о.о. Лакташи	Уређивање и коришћење водног добра	01-33-19517/10	14.10.2010.

Укупно су закључена **4. (четири)** Уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта у 2010. години.

Табела 20. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ПРИРОДНО БИЉЕ д.о.о. Бања Лука	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 34,3478 ha)	Сагласност за закључење Уговора	26.07.2010.
2.	СЛАП д.о.о. Рогатица	Коришћење дијела водене површине на ушћу ријеке Жепе	Сагласност за закључење Уговора	25.11.2010.

Табела 21. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ПРИРОДНО БИЉЕ д.о.о. Бања Лука	Коришћење пољопривредног земишта (површина 34,3478 ha)	Сагласност за вођење преговора	24.06.2010.
2.	СЛАП д.о.о. Рогатица	Коришћење дијела водене површине на ушћу ријеке Жепе	Сагласност за вођење преговора	01.10.2010.

Табела 22. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење Анекса Уговора о концесији:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	CASTELLINA SRPSKA д.о.о. Модрича	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 629,2707 ha), у општини Модрича	Сагласност за закључивање Анекса 2 Уговора	10.02.2010.
2.	CASTELLINA SRPSKA д.о.о. Модрича	Коришћење пољоп. Земљ. (површина 215,99ha), у општини Шамац	Сагласност за закључивање Анекса Уговора	08.06.2010.
3.	ПД СЕМБЕРИЈА а.д. Бијељина	Коришћење пољоп земљ. (површина 2612,63ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса Уговора	14.06.2010.
4.	МАЉЧИЋ д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 112,85ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
5.	АГРОУНИЈА д.о.о. Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 470,8159ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
6.	ДАРКО КОМЕРЦ д.о.о. Лакташи	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 402,5559ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
7.	ПОЉОТЕМИК д.о.о. Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 193,181ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
8.	ЗЗ ЛИВАЧ Лакташи	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 149,805ha), у Лакташима и Градишци	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
9.	ВУКОЈЕ д.о.о. Требиње	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 20,4461ha), у општини Требиње	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.

10.	МБ ИМПЕКС д.о.о. Бања Лука	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 53,5380ha), у општини Србац)	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
11.	ГОЛД МГ д.о.о. Доњи Жабар	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 137,4572ha), у општини Шамац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
12.	МБ ЈОХОВАЦ КОМЕРЦ д.о.о. Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 43,6535ha), у општини Бијељина)	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
13.	МК COMPANY д.о.о. Модрича	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 151,1334ha), у општини Модрича)	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
14.	БС ИНЖЕЊЕРИНГ д.о.о. Дервента	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 62,3784ha), у општини Дервента	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
15.	ПОЉОПРИВРЕДНА И МЕДИЦИНСКА ШКОЛА Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 104,4334ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
16.	ПОЉОПРИВРЕДНИ ИНСТИТУТ Бања Лука	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 128,234ha), у општини Лакташи	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
17.	МИЛОШЕВИЋ ПРОМЕТ д.о.о. Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 99,9531ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
18.	ЗЗ СРЕБРЕНИЦА Сребреница	Коришћење пољопр. земљ. (површина 22,12ha), у општини Сребреница	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
19.	ЗЗ ДОМАТРА Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 68,9795ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	15.09.2010.
20.	КРУШКА-ДК д.о.о. Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 31,3742ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
21.	ПЕДИБКОМЕРЦ д.о.о. Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 31,3247ha), у општини Србац	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
22.	ВОЂАР д.о.о. Бистрица-Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 115,0604ha), у општини Градишка	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.

23.	САНГРИЈА д.о.о. Невесиње	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 10ha), у општини Невесиње	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
24.	ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ Бања Лука	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 19,9411ha), у општини Лакташи	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
25.	CASTELLINA SRPSKA д.о.о. Модрича	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 629,2707 ha), у општини Модрича и (површина 215,99ha), у општини Шамац	Сагласност за закључивање два Анекса Уговора	20.09.2010.
26.	ЈЕЛЕНА д.о.о. Козарска Дубица	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 93,3823ha), у општини Козарска Дубица	Сагласност за закључивање два Анекса Уговора	20.09.2010.
27.	ЗП КОМЕРЦ д.о.о. Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 95,4580ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
28.	САН д.о.о. Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 62,5611ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
29.	АГРОЕКСПОРТ-КОМПАНИ д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 700,1658ha), у општини Градишка	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
30.	ПД СЕМБЕРИЈА а.д. Бијељина	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 2612,6313ha), у општини Бијељина	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.
31.	ПРОДЕКС-АГРО д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 469,4187ha), у општини Козарска Дубица	Сагласност за закључивање Анекса 1 Уговора	20.09.2010.

Табела 23. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Студије економске оправданости:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Одобрава се Студија еконм. оправданости за коришћење пољопривредног земљишта у својини Републике Српске	На основу Студије би се расписао Јавни позив за додјелу концесије	Локација ДОЊА ДОЛИНА , општина Градишка	16.07.2010.

3.5.2. Контрола рада концесионара

Правни основ за контролу рада концесионара садржан је у члану 13. и члану 22. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09).

Приликом контроле рада концесионара Комисија за концесије је извршила провјеру реализације уговора о концесијама за кориштење пољопривредног земљишта, као и контролу cjелокупног пословања концесионара.

Овлаштена лица су приликом провјере рада концесионара посебну пажњу обратила на извршавање уговорних обавеза, које се односе на:

- обавезу плаћања концесионе накнаде;
- клаузулу о забрани давања пољопривредног земљишта у закуп;
- обавезу коришћења предмета концесије у сврху обављања регистроване (основне) дјелатности;
- статусне промјене предузећа, као носиоца концесионог права, а које се односе на промјене: назива, сједишта, регистроване дјелатности, лица овлаштених за заступање и промјене власничке структуре;
- утицај и дејства више силе на пословање концесионара;
- клаузулу обавезног осигурања пољопривредних усјева и клаузулу обавезног осигурања запослених, а који су ангажовани на извршењу уговора о концесији;
- увођење у посјед концесионара;
- обавезу укњижбе концесионих права, односно права коришћења предмета концесије у земљишне књиге и друге регистре некретнина.

У току 2010. године, Комисија је извршила провјеру и надзор рада 34 концесионара, који имају закључене Уговоре о концесији до средине 2010. године.

Комисија је извршила контроле рада концесионара редовним обиласком концесионара, као и систематској контроли путем адекватног записника-образаца, којег једном годишње попуњавају концесионари, а гдје је Комисија утврдила да је то неопходно. Приликом анализе пристиглих записника-образаца, Комисија је утврдила да је од послатих 51, враћено укупно 34 уредно попуњена образаца-записника. Анализирајући извршене контроле и пристигле записнике-обрасце, може се закључити :

- пољопривредно земљиште се користи у сврху за коју је и додијељено, односно, за организовану производњу кукуруза, пшенице, соје, и других култура, затим засаде воћака, винограда итд. ;
- велика већина земљишта је обрађена динамиком која је и планирана по Студији економске оправданости као и уговором о концесији;
- концесионари своју активност обављају већ постојећом механизацијом, која по изјавама концесионара, није обнављана из разлога недостатка средстава за капиталне инвестиције;
- већина концесионара је побољшала услове производње изградњом и употребом система за наводњавање као и дренажних одвода;
- одређени број концесионара је ушао у судски спор са неовлашћеним лицима која су узурпирала предмет додијељене концесије;
- поједини концесионари изражавају бојазан од имплементације Закона о реституцији;
- код једног броја концесионара неповољна временска ситуација је имала великог одраза на приносе, а самим тим и на планиране приходе, те се наведено имплицирало и на уплату концесионе накнаде;

Приликом провјере и контроле рада концесионара извршен је увид у документацију истих, те обављен разговор са представницима или овлашћеним лицима концесионара. Користећи релевантну документацију извршен је увид у испуњавање уговорних обавеза од стране концесионара, а посебно у погледу плаћања концесионе накнаде, обавјештавања концедента о стању засијаних површина, осигурању усјева и запослених, статусним промјенама предузећа, као и укњижби концесионог права у земљишне књиге и друге регистре некретнина.

Обављеним разговорима са представницима концесионара, стечен је увид у извршавање уговорних клаузула као што су: забрана давања пољопривредног земљишта у закуп, кориштење предмета концесије у сврху обављања основне дјелатности концесионара, утицај, односно дејство више силе на кориштење предмета концесије.

Код већине контролисаних концесионара евидентан је проблем књижења концесионог права у регистру непокретности.

Упис концесионих права производи одређене правне посљедице, како према уговорним странама, тако и према трећим лицима, пошто је једно од основних начела стварних права и начело конститутивности, што значи да се одређена права на непокретностима стичу њиховим уписом у земљишне књиге или друге регистре непокретности.

Са становишта концесионара оно је важно, јер даје правни основ за реализацију других права или остварења економског бонитета (нпр. право на подстицај у пољопривредној производњи или за обезбјеђење кредитних средстава за пољопривредну производњу) и даје правну заштиту концесионару у вршењу његовог права. Са становишта концедента је важно, јер легитимише концедента као даваоца концесионог права и даје правну заштиту концеденту у случају рјешавања спорова пред надлежним судовима или другим арбитражним органима. На овај начин концедент смањује ризик од губитка судских спорова и обавезе евентуалне накнаде штете.

Доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10) и Закона о допунама Закона о премјеру и катастру непокретности („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10), створен је правни основ за упис концесионог права у регистар непокретности.

Код већине концесионара евидентан проблем је њихова обавеза о осигурању усјева („Марбо“ д.о.о. Лакташи, „Pedibcomerce“ д.о.о. Србац, „Terra Nova“ д.о.о. Градишка). Овај проблем се углавном правда несразмјерно високом премијом осигурања у односу на очекиване приходе и тиме, да неке осигуравајуће куће не желе да уговарају овакав вид осигурања. Комисија сматра да овом питању треба прићи разложно и разумјети понашање концесионара, иако оно може представљати велике ризике за реализацију укупног концесионог посла.

За велики број концесионара је постојао проблем кориштења пољопривредног земљишта, односно њиховог увођења у посјед од стране концедента, као фактичке претпоставке за кориштење предмета концесије. Стога је ресорно министарство приступило анексирању већег броја уговора о концесији, на основу којег су се идентификовале катастарске честице и утврдиле обавезе плаћања концесионе накнаде од момента увођења у посјед концесионара. („Pedibcomerce“ д.о.о. Србац, „Terra Nova“ д.о.о. Градишка, „Пољотемик“ д.о.о. Србац, „ЕУ фарма Натурпродукт“ д.о.о. Прњавор, „Попово поље“ д.о.о. Требиње)

Контролом рада концесионара уочене су одређене неправилности, односно неизвршавања уговорних обавеза, код концесионара „МАРБО“ д.о.о. Лакташи. Концесионар је извршио пренос Уговора о концесији на друго правно лице, без сагласности Комисије за концесије Републике Српске, супротно члану 12. Закона о Измјенама и допунама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 92/09), као и супротно одредбама Правилника о поступку и преносу Уговора о концесији и преносу власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 107/09);

Најчешћи појавни облик је кориштење пољопривредног земљишта од стране савјесног или несавјесног посједника и прије закључења уговора о концесији. Други појавни облик је ометање концесионара у кориштењу предмета концесије, након закључења уговора о концесији. Са аспекта првог случаја терет одговорности сноси и концедент, јер предмет концесије у моменту закључења Уговора о концесији је био неподобан и концедент мора или предмет концесије у цјелини учинити подобним или издвојити дио за који постоје правне сметње за кориштење. („Tamaris Company“ д.о.о. Бања Лука, „Клаоница и прерада меса“ а.д. Соколац)

Ово питање је важно разрјешити ради смањења ризика од евентуалних судских спорова и одштетних захтјева концесионара. Рјешавање овог питања је у вези са питањем конституисања концесионог права у регистрима непокретности, о чему је већ било ријечи.

У извјештајном периоду од стране контролисаних концесионара испоштоване су клаузуле: о забрани давања пољопривредног земљишта у закуп, кориштења предмета концесије у сврху обављања концесионе дјелатности, обавјештавања концедента о стању засијаних површина, утицају више силе на обављање концесионе дјелатности, те извршеним статусним промјенама унутар правног лица, као субјекта концесионог односа, док су у неколико случајева ресорно министарство и Комисија упозорили концесионаре да би давање земљишта у закуп или потконцесију довело до раскида уговора.

Комисија за концесије је у 2010. години у циљу рјешавања одређених проблема из области концесија за кориштење пољопривредног земљишта одржала неколико састанака са представницима општина у циљу упознавања представника општина са политиком додјеле концесија, како би се исти активније могли укључити у реализацију закључених уговора.

У поступку надзора и контроле над радом концесионара утврђено је да постоје концесионари који уредно и на вријеме плаћају концесиону накнаду, концесионари који нередовно и неблаговремено врше ову обавезу и они који не плаћају годишњи износ концесионе накнаде. Комисија сматра да су разлози за овакво понашање концесионара углавном субјективне природе. Један број концесионара сматра да су оштећени неувођењем у посјед, ометањем од стране трећих лица у вршењу концесионог права или утицаја временских прилика на корист од пољопривредне производње и да треба да буду ослобођени дијела концесионе накнаде сразмјерно утицају наведених објективних околности.

Комисија је посебну пажњу обратила на обавезу плаћања концесионе накнаде у наведеном извјештајном периоду и других обавеза из уговорног односа, од стране појединих концесионара.

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде у Трезору Министарства финансија као и прегледа уплата по евиденцији Пореске Управе Републике Српске у току 2010. године, један број концесионара не плаћа концесиону накнаду у складу са Уговором о концесији, а то су: „Клаоница и прерада меса“ а.д. Соколац, „Милошевић промет“ д.о.о. Амајлије-Бијељина, „Tamaris Company“ д.о.о. Бања Лука, „Фармланд“ а.д. Нова Топола, „Продекс агро“ д.о.о. Градишка, „Пољотемик“ д.о.о. Србац, „Маљчић“ д.о.о. Градишка.

Комисија је обавијестила ресорно министарство, Министарство финансија те друге надлежне органе о овом проблему, како би исто могло преиспитати статус ових уговора о концесији, јер неплаћање концесионе накнаде представља основ за раскид Уговора о концесији, сходно Закону о концесијама и члану 23. Уговора о концесији.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, у складу са прописаном законском процедуром се концентрисало на припрему и расписивање јавних позива за кориштење пољопривредног земљишта, путем којих се позивају сва заинтересована правна лица да доставе понуде за кориштење пољопривредног земљишта у Републици Српској.

3.5.3. Закључак из области концесија за кориштење пољопривредног земљишта

Комисија за концесије је у оквиру вршења редовне активности уочила одређене проблеме који оптерећују реализацију уговора о концесији, чији предмет је кориштење пољопривредног земљишта, те у вези с тим доноси одређене закључке:

- У овом извјештајном периоду, као и ранијим извјештајима најчешћи проблем у реализацији концесионих уговора је немогућност уласка у посјед пољопривредног земљишта од стране концесионара. Овај проблем се манифестује из разлога што постоје права трећих лица на предметном земљишту (право кориштења земљишта уписано на име ранијег корисника у катастарском операту) или је земљиште узурпирано од стране неовлаштених лица (свјесно или несвјесно ометање посједа).
- Као што смо и у претходним извјештајима истицали потребно је предмет уговора, односно пољопривредно земљиште учинити подобним за његово кориштење, а то значи да исто буде ослобођено физичких и правних сметњи у погледу његовог кориштења. Иако смо свјесни чињенице да у периоду транзиције у коме фундаментално мјесто заузима претструктурирање власничко-правних односа постоје многи проблеми у погледу конституисања и ажурирања стварно-правних односа, ипак сматрамо да приликом закључења концесионих уговора не смију постојати неријешени, а још мање спорни односи, или они бар не могу бити предмет уговарања.
- У овом извјештајном периоду учињен је извјесни напредак у погледу напријед наведеног. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је уважавајући приједлоге и сугестије Комисије из претходног извјештајног периода покренуло поступак анексирања уговора. Наведеним анексима уговора, почетак плаћања концесионе накнаде веже се за моменат увођења концесионара у посјед, као и плаћање концесионе накнаде на дијелу пољопривредног земљишта на коме је концесионар уведен у посјед. У том погледу сматрамо врло позитивним кораке надлежног министарства и сугеришемо да се сви закључени уговори код којих постоје ограничења у погледу кориштења предмета концесије анексирају на исти начин.
- У вези са уписом концесионог права у катастарски операт сугеришемо концеденту као уговорној страни да додатно обавијести концесионаре на ову законску и уговорну обавезу. У том контексту потребно је упознати концесионаре са измјенама и допунама Закона о одржавању премјера и катастру земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10). Тим законом створене су правне претпоставке да се промјене корисника пољопривредног земљишта у катастарском операту спроводе између осталог и на основу уговора о концесији, што у ранијем закону није било предвиђено. Већина концесионара или скоро сви који су подносили захтјев за упис концесионог права Управа за геодетске и имовинско-правне послове је њихове захтјеве одбијала или чак поништавала већ извршени упис. Због тог негативног искуства и непознавања измјене Закона о одржавању премјера и катастру земљишта потребно је обавијестити концесионаре и дати им правна упутства у погледу конституисања права кориштења пољопривредног земљишта по основу закључених уговора о концесији.
- У области концесија додијељених за кориштење пољопривредног земљишта као и у другим областима у којима су додијељене концесије потребно је извршити анализу реализације закључених уговора и утврдити постоје ли услови за одржавање концесионих уговора на снази.

- Овдје посебно наглашавамо уговоре код којих концесионари не користе предмет уговора (пољопривредно земљиште) у сврху додијељене концесије, уговоре код којих се концесионари дуже вријеме налазе у стању финансијске неликвидности или код којих су се стекли услови за покретање предстечајног или стечајних поступака, те уговоре код којих концесионари не плаћају концесиону накнаду или на други начин грубо крше уговорне обавезе. Одржавање оваквих концесионих уговора на снази је несврхисходно и супротно дефинисаним циљевима додјеле концесија и реализацији укупне политике концесионарства у Републици Српској.

4. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде у Трезору Министарства финансија, у току 2010. године уплаћено је укупно **15.064.065,30** КМ на име концесионе накнаде за кориштење природних ресурса. Укупна уплата концесионе накнаде у 2010.г. мања је за 216,347,70 КМ од уплате у 2009.години.

Уплаћена концесиона накнада по одређеним областима износи како слиједи:

- Област минералних ресурса	12.746.890,78	КМ
- Пољопривредна област	639.624,60	КМ
- Област енергетике	1.177.549,92	КМ
- Приређивање игара на срећу	500.000,00	КМ

Разлог за мању уплату концесионе накнаде у 2010. години у односу на 2009. годину може се оправдати смањеном привредном активношћу, посљедицама глобалне економске кризе и другим разлозима који се не односе само на активности у области концесија.

Комисија је анализирао Билансе успјеха Концесионара на дан 31.12.2010. године, које добија од стране Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ-а), како би утврдила тачност износа уплата појединачних концесионих накнада, спроводи редовне контроле концесионара на терену и у сталном је контакту са Пореском управом и Републичком управом за инспекцијске послове Републике Српске.

5. БУЏЕТ

5.1. Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске

Чланом 15. Закона о концесијама, утврђено је да се средства за рад Комисије осигуравају искључиво из средстава буџета Републике Српске. За 2010. годину у Буџету Републике Српске за рад Комисије је било обезбијеђено 670.000,00 КМ и 50.000,00 додатних средстава из Секретаријата Владе Републике Српске, те су укупна средства за финансирање Комисије у 2010.г. износила 720.000,00 КМ, као посебан грант при Републичком Секретаријату Владе Републике Српске.

Комисија за концесије је имала и непореске приходе у 2010. години и то:

- Приходи од камата	783,00	КМ
- Приходи од осигурања	147,07	КМ
Укупни непорески приходи су	931,00	КМ

У 2010. години из одобрених буџетских средстава, пренесених средстава са Жиро-рачуна из 2009.г., непореских прихода, Комисија је исплатила нето плате, порезе и доприносе, платила материјалне трошкове и набавку једног дијела опреме.

5.1.1. СТАЛНА ИМОВИНА КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ

У току 2010.г. из сопствених извора набављено је и плаћено опреме у износу од 18.284,98 КМ и то:

- Канцеларијски намјештај	395,45 КМ
- Компјутерска опрема	3.010,65 КМ
- Превозна средство	13.088,77 КМ (уплаћени дио)
- <u>Уграђена опрема</u>	<u>890,11 КМ</u>
Укупно	18.284,98 КМ

Стварна набавка возила износила је 57.135,99 КМ, а плаћено је 13.988,77 КМ, те ће се разлика од 43.147,22 КМ платити у наредном периоду, а књижена је као дугорочна обавеза.

Структура Сталне имовине Комисије на дан 31.12.2010.г. по набавним вриједностима је сљедећа:

- Канцеларијски намјештај	27.492,17 КМ
- Информатичка опрема	35.952,71 КМ
- Опрема за пренос података	10.895,80 КМ
- Канцеларијске машине	6.133,51 КМ
- Остала опрема	1.604,16 КМ
- Превозна средства	148.005,57 КМ
- Фотографска опрема	1.909,65 КМ
- Уграђена опрема	12.657,10 КМ
Укупно (набавна вриједност)	244.650,67 КМ
Укупна исправка вријед. – Амортиз.	123.480,79 КМ
Укупно основна средства (садашња вријед.)	121.169,88 КМ

5.2. Плате и накнаде трошкова запослених

Трошкови плата и накнада трошкова за финансирање запослених у 2010. години, обрачунати су на основу Правилника о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске, на који је Влада Републике Српске дала сагласност, укупно износе 539.196,51 КМ.

5.2.1. Структура плата и накнада

Структура плата и накнада :

- Нето плате	347.606,25 КМ
- Порези на плате	26.596,14 КМ
- <u>Доприноси на плате</u>	<u>164.994,12 КМ</u>
Укупно	539.994,12 КМ

Појединачне плате као и просјечне плате су мање него у 2009. години, иако су укупна издвајања већа, из разлога повећаног броја запослених радника. Наиме у 2010.г. број запослених радника је 13 (тринаест), а 2009. године је био 10 (десет).

Осим плата, пореза и доприноса за стално запослене, вршено је плаћање на основу уговора за привремено ангажовање лица, као и накнаде за превоз запослених.

Укупна плаћања за наведене намјене износила су:

- Превоз радника	9.081,00	КМ
- Уговори о привременим пословима	12.700,00	КМ
- Помоћ породици за смрт радника	3.930,00	КМ
Укупно	25.711,00	КМ
- Порези и доприноси по овом основу су	1.150,90	КМ

5.2.2. Трошкови материјала и услуга

Трошкови материјала и услуга у 2010.г. износили су 179.657,00 КМ.

Структура трошкова и услуга у 2010.г. је износила:

- Путни трошкови	40.019,00	КМ
- Комуналне услуге	24.088,00	КМ
- Трошкови материјала	11.111,00	КМ
- Трошкови превоза и горива	28.453,00	КМ
- Трошкови закупа	6.449,00	КМ
- Трошкови одржавања	41.746,00	КМ
- Трошкови осиг. и платног промета	5.689,00	КМ
- Трошкови уговорених услуга	22.102,00	КМ

Укупни трошкови су скоро на истом нивоу као и 2008., 2009. године (односно већи су за 6%), Укупни трошкови се односе на дневнице, смјештај, канцеларијски материјал, трошкове горива, одржавање и комуникационо-телефонске трошкове.

5.2.3. Годишњи Извјештај о извршењу буџета

Као што је наведено у 2010.г. Комисија је финансирана из буџетских средстава у износу од 720.000,00 КМ, односно буџетски приходи по том основу су 720.000,00 КМ, као и непорески приходи од 931,00 КМ.

У билансу успјеха исказан је мањак прихода над расходима у износу од 24.433,00 КМ. Када се на тај износ дода ПС Жиро-рачуна и благајне 01.01.2010. године од 56.489,00 КМ добије се износ од 30.056,00 КМ. Када се од тако добијеног износа одбију средства издвојена за набавку основних средстава од 18.285,00 КМ и додају укалкулисане плате радника за дванаести мјесец 2010. године у износу од 44.832,00 КМ, добије се износ од 56.603,00 КМ, а што одговара резултату исказаном у билансу стања.

Плате Предсједника, Замјеника предсједника, чланова и осталих запослених у Комисији за концесије Републике Српске исплаћују се у складу са Правилником о платама и накнадама чланова и запослених у Комисији („Службени гласник Републике Српске“, број: 83/08), на који је Влада Републике Српске дала своју сагласност.

Комисија за концесије је испоштовала препоруке о умањењу плата за 2010. годину и 2011. годину.

Финансијски извјештаји Комисије су састављени у складу са Законом о рачуноводству, одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске и Упутством о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2010.г.

Финансијско пословање Комисије за концесије је било и предмет ревизије од стране Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске .

У току обрачуноског периода од 01.01.2010.г. до 31.12.2010.г. примјењени су Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор, као и прописи из области пореске регулативе, као и разни прописи и упутства којима се уређује ова област.

Финансијски извјештаји са пратећом документацијом, као и потребни извјештаји и информације достављени су у законским роковима надлежним органима Републике Српске.

Комисија за концесије у последње 4 (четири) фискалне године је имала финансијски грант у скоро идентичном износу.

Годишњи обрачун Комисије за 2010. годину са билансом стања, билансом успјеха, билансом новчаних токова, Извјештај о извршењу буџета са подацима о обрачунатим платама, порезима и доприносима, Извјештај о капиталним трошковима и финансирању је достављен Министарству финансија Републике Српске, сектор Трезор у предвиђеном року, односно 15.02.2011. године.

Финансирање Комисије за 2011. годину уврштено је у буџет Републике Српске за 2011. годину, као грант Комисије у оквиру Генералног секретаријата Владе Републике Српске у износу од 720.000,00 КМ.

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

6.1. Сарадња са домаћим тијелима и институцијима у БиХ-значајнији послови, задаци и активности Комисије за концесије Републике Српске

Комисија је у свом раду остварила сарадњу са великим бројем надлежних институција, прије свега са ресорним министарствима у Влади Републике Српске и стручним тијелима и службама Народне скупштине Републике Српске, као и са руководећим органима у многим општинама.

Одржан је и велики број састанака са домаћим и страним инвеститорима, концесионарима и потенцијалним концесионарима, на којима је од стране представника Комисије пружена стручна и административна подршка у погледу њихових активности на реализацији концесионих уговора и код припрема понуда за додјелу концесије. Такође је често Комисија пружала и савјетодавну помоћ на провођењу Закона о концесијама.

Активности, послови и задаци на којима се Комисија посебно ангажовала током 2010. године прије свега су:

- Комисија је интензивно сарађивала са Главном службом за ревизију јавног сектора Републике Српске, током израде анализе учинка у реализацији концесија за изградњу малих хидроелектрана. Током рада Главне службе за ревизију, Комисија је представницима исте омогућила увид у сву захтијевану документацију, те дала појашњења у вези тражених информација;
- Сарадња са ресорним министарствима на припреми Информације о реализацији уговора о концесији;
- Сарадња са Министарством индустрије, енергетике и рударства на контроли реализације уговора о концесијама из области малих хидроелектрана и области минералних ресурса;
- Сарадња са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде из области кориштења пољопривредног земљишта;
- Сарадња са Министарством финансија око додјеле концесија из области игара на срећу, као и праћења уплате концесионих накнада у Буџет Републике Српске;
- Сарадња са институцијама Босне и Херцеговине, Комисије за концесије Босне и Херцеговине и Комисије за концесије Федерације Босне и Херцеговине, око размјене праксе, активности на законској регулативи и усаглашавању концесионих пројеката;
- Учешће представника Комисије у Радној групи за дефинисање могућности изградње малих хидроелектрана у Националном парку Сутјеска;
- Учешће представника Комисије за концесије у етапним презентацијама Стратегије развоја енергетике Републике Српске, као и учешће у јавној расправи у поменутој Стратегији;

6.2. Сарадња са међународним институцијама и организацијама

Комисија је у свом раду сарађивала са међународним организацијама као што су: Свјетска банка, делегација Европске Комисије Босне и Херцеговине, Европска банка за обнову и развој, Канцеларија ОХР-а у Бања Луци, амбасаде европских земаља. У свим овим контактима је размјењивано искуство и знање везано за провођење концесионе политике.

Чланови и запослени у Комисији за концесије су учествовали на презентацијама које су организовале Свјетска банка и аустријска амбасада, везано за коришћење обновљиве енергије у Републици Српској.

Запослени у Комисији су такође присуствовали годишњем семинару и радионици на нивоу Европске Уније одржаном у Бечу, Аустрија, а у вези са имплементацијом Јавно - приватног партнерства .

Предавања су одржали еминентни стручњаци из области Јавно-приватног партнерства који раде у Холандији, Енглеској и Мађарској.

Семинар и радионица су акценат дали на слиједеће битне факторе:

- Критичне факторе код саме примјене Јавно-приватног партнерства;
- Процјене ризика;
- Стратегију Јавно-приватног партнерства и
- Имплементацију процијењеног ризика током читавог процеса трајања пројекта.

7. ЗАКЉУЧАК

Сумирајући податке из Извјештаја, а у циљу унапређења концесионе политике у Републици Српској и стварању претпоставки за нова концесиона улагања, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Комисија сматра да сви субјекти концесионих односа треба да се ангажују на унапређењу послова додјеле концесија, а нарочито на досљедној примјени закона, Документа о политици додјеле концесија, као и подзаконских аката којима се регулишу концесиони односи у Републици Српској.
2. У наредном периоду потребно је предузети законодавне активности на побољшању и унапређењу закона и других прописа, којима се регулише област концесија, а прије свега кроз доношење Закона о измјенама и допунама Закона о концесијама или доношењем новог Закона о концесијама, те иновирати Документ о политици додјеле концесија.
3. У рјешавању концесионих односа своју примјену имају и други закони комплементарни са Законом о концесијама, а који понекад спречавају или успоравају поступак додјеле концесија. Зато Комисија сматра да је потребно извршити хармонизацију законских прописа, који се примјењују у поступку додјеле концесија, а прије свега хармонизацију са Законом о рударству, Законом о уређењу простора и грађењу, Законом о водама, Законом о пољопривредном земљишту, Законом о шумама, Законом о заштити животне средине и сл.
4. Комисија сматра да је потребно веће ангажовање Републичке управе за инспекцијске послове, односно надлежних инспекција у циљу спречавања нелегалне експлоатације предмета концесије, злоупотребе закона и закључених уговора о концесијама. (рударске инспекције, водне инспекције, пољопривредне инспекције, урбанистичко-грађевинско-еколошке инспекције и др.)

5. Потребно је да Министарство финансија преко Пореске управе кроз редовне контроле, као и специјалне контроле изврши инспекцијску контролу висине и начина уплате концесионих накнада. Мишљења смо да би у будућим контролама рада концесионара, требали заједно учествовати представници Комисије, Инспектората и Пореске управе Републике Српске.
6. Комисија сматра да би у наредном периоду концесиону дјелатност требало проширити на области које до сада нису биле заступљене у процесу додјеле концесија, односно предмете концесија дефинисане одредбом члана 4. Закона о концесијама Републике Српске и Документом о политици додјеле концесија, на који је Народна Скупштина Републике Српске дала сагласност.
7. У складу са Упутством о процјени постојања јавног интереса Комисија сматра да је неопходна већа координација са јединицама локалне самоуправе у циљу ефикаснијег вођења поступка додјеле концесија у Републици Српској.
Скрећемо пажњу да у највећем броју случајева јединице локалне самоуправе нису задовољне начином расподјеле концесионе накнаде између буџета Републике и буџета општине, на начин како је то регулисано Законом о буџетском систему, па је донекле јасан њихов отпор према политици додјеле концесија.

Активности Комисије исказане у Извјештају о раду за 2010.годину у потпуности афирмишу рад Комисије и њену улогу у сложеном систему додјеле концесија, а нарочито у спровођењу Закона о концесијама и Документа о политици додјеле концесија.

Комисија сматра да ће у сарадњи са Владом Републике Српске и Народном Скупштином Републике Српске рад у области концесионарства у наредном периоду бити унапријеђен, те Комисија предлаже Влади Републике Српске да Извјештај о раду за период 01.01.2010. до 31.12.2010. године размотри и упути Народној Скупштини Републике Српске на усвајање.

Предсједник Комисије

Предраг Ашкрабић

Број: 01-232/11

Датум: 20.04.2011.године